

I

AVE MARIA

"AVE MARIA"

Izhaja vsaki mesec. — Issued every month by

THE FRANCISCAN FATHERS
1852 West 22nd Place, Chicago, Ill.

In the interest of the Order of St. Francis

Naročnina \$2.50 na leto.

Subscription Price \$2.50 per annum.

Entered as second-class matter October 20, 1919 at the post office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879. Acceptance for mailing at the special rate of postage provided for in Section 1103. Act of October 3, 1917, authorized on October 25, 1919.

Naši zastopniki.

Naš glavni potovalni zastopnik je Mr. Leo Mladič iz Chicago, Ill. On je pooblaščen pobirati naročnino za A. S. in Edinost, Ave Maria, St. Francis Magazine, oglase, knjige, tiskovine in vsa druga naročila. Pravico ima tudi pooblaščati nove lokalne zastopnike in zastopnice po naselbinah. Isto velja za našega potovalnega zastopnika Mr. Franka Kurnik.

LOKALNI ZASTOPNIKI (ICE)

COLORADO:

Canon City. — Ana Susman.
Crested Butte. — Martin Teak.
Denver. — G. Pavlakovich.
Leadville. — Rev. M. Trunk, Mrs. Brasič, Ana Turk.
Pueblo. — Rev. P. Cyril, O. S. B., J. Meglen.

Salida. — Frank Gačnik.

ILLINOIS:

Aurora. — M. Vesel.
Bradley. — Rose Smole.
Chicago. — Marko Mihelič, Frank Horwath.
Elmhurst. — Karolina Milost.
Joliet. — M. Bluth, Jos. F. Muhich, Paul J. Laurich, R. Zupanc.
Rockdale, Joliet, Ill. — M. Kostelic.
La Salle. — Annie Ovník, Anton Strucl.

Lockport. — John Koreltz.
No. Chicago. — Joseph Drashler.
Ottawa. — Joe Medic.
Peoria. — Mary Zabukovec.
Springfield. — Frank Supanc.

INDIANA:

Elkhart. — Mary Oblak.
Indianapolis. — Louis Komlanc.
Porter. — August Kerznaritz.

KANSAS:

Franklin. — John Dobravec.
Frontenac. — Joseph Zorc.
Kansas City. — Peter Majerle.

MICHIGAN:

Ahmeek. — J. Hribljan.
Calumet. — M. Klobuchar, John Mutsch.
Detroit. — Frances Plautz, A. Banks.
Iron Mountain. — Kath. Hebein.
Ironwood, Maurin Mike.
Rothbury in okolica. — R. Snidar.

MINNESOTA:

Aurora. — E. Smolich.
Biwabik. — Mr. Frank Globokar.
Chisholm. — Rev. J. E. Schiffrer, B. Globočnik, John Strle.
Ely. — V. Marn, John Otrin, Jos. Peshell.
Eveleth. — Johana Kastelic, Frances Kvaternik, Antonia Nemgar.
Gilbert. — Frank Ulčar, A. Preglet, Frances Tanko.

Greaney. — U. Babich.
Hibbing in okolica. — Joe Zaic.
McKinley. — A. Hegler.
Mountain Iron. — Lucija Kralj.
Nashwauk. — Ana Hribar.
New Duluth. — Rev. A. Pirnat, M. Spehar.

Redore. — A. Mlakar.
Rice. — Rev. John Trobec.
Sartell. — John Burgstaler.
Soudan. — Frances Loushin.
Virginia. — Mary Sterbenc.

NEW YORK:

Brooklyn. — Catherine Schneller, Joseph Skrabe, Joe Češark.
Gowanda. — John Zevnik.
New York. — Rev. P. B. Snoj.

OHIO:

Barberton. — Rev. A. L. Bombach, Joseph Lekšan, A. Okolish.
Bedford. — Frank Stavec.
Bridgeport. — L. Hoge.
Cleveland. — Frank Suhdolnik, Ivana Gaspari, Frances Bombač, A. Strniša.
Newburg. — Rev. J. J. Oman, J. Resnik I. Sercel.
Collinwood. — John Mesec.
Nottingham. — Mary Mevzek.

Lorain. — Mamie Perusek.
West Park. — Jos. Grdina.
Youngstown. — Frank Seljars.

PENNSYLVANIA:

Ambridge. — Jennie Svegel.
Beadling. — Niko'aj Simonich.
Braddock. — Joseph Lesjak.
Bridgeville. — Elizabeth Gradishar.
Burgettstown. — J. Pintar.
Bulger. — S. Jenko.
Canonsburg, Houston, Strabane in okolica. — John Pelhan, Michael Tomšič, Mary Bevec, Frances Mohorich.
Durant City. — Frank Debeve.
Duryea. — A. Pirnat, Amalia Swek
Farrell. — Anna Lumpert.
Forest City. — Anna Grehman, Mary Svete.
Homer City. — Mary Gorichan.
Imperial. — Paul Jamnik.
Johnstown. — Andrew Tomec, C. Pristau.

Moon Run. — Jacob Drašler.
Morgan. — M. Dernovšek.
Oakdale. — Paul Jamnik.
Olymhant. — Mary Zore.
Pittsburgh. — John Golobich, J. Bojanc, G. Weselich, G. Verbanc.
Presto. — J. Krek.
Sharpsburg. — John Skoff.
Steelton. — Anton Malesich, Doroteja Dermeš.
St. Mary's. — Mary Aufderklam.

W. VIRGINIA:

Thomas. — John Lahajnar, Mrs. M. Rulich.

WISCONSIN:

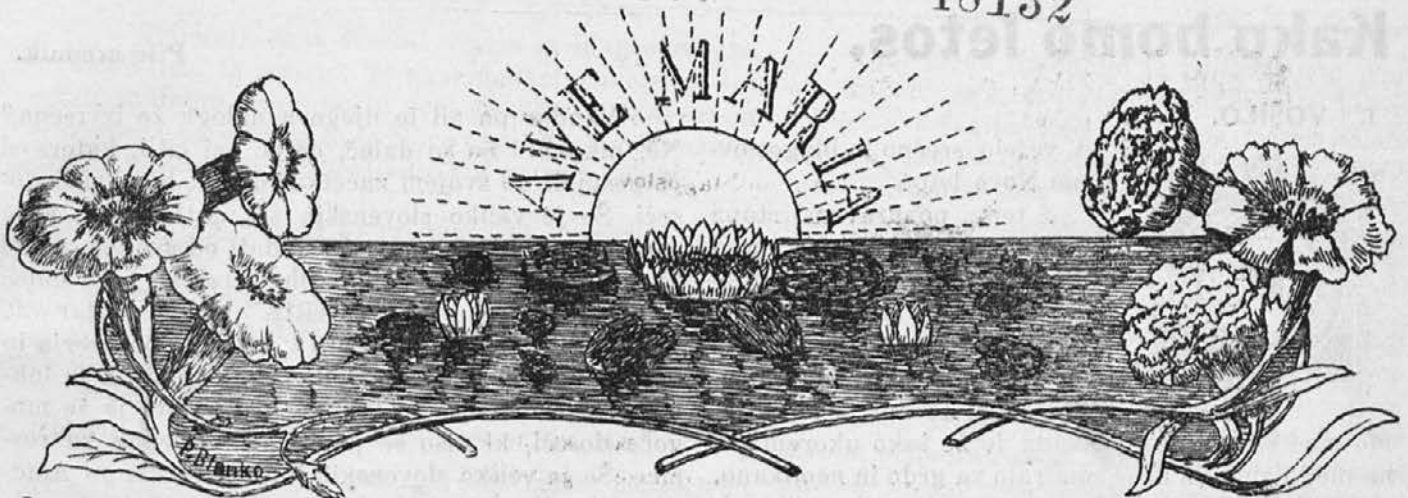
Greenwood. — Agnes Seliškar.
Milwaukee, West Allis, Wis. — Maryrv Mohorko, A. F. Kozleuchar, John Kovačič, Avgust Florjanc.
Racine. — Martin Novak.
Sh-boygan. — Michael Progar, John Udovich.
Tioga. — Ludvik Perušek.
Wauwatosa. — Ivanka Zavodnik.
Willard. — Frank Perovsšek.

San Francisco, Calif. — Mrs. Cesar.
Oakland, Cal. — M. Matzele.
Bridgeport, Conn. — Rev. M. J. Goll, Stephen Sumen.
Anaconda, Mont. — Frank Sašek.
Butte, Mont. — Rev. M. Pirnat.
East Helena, Mont. — Frances Ambro.

St. Louis, Mo. — John Mihelich.
Omaha, Neb. — M. Petrašich.
Enumclaw, Wash. — Mrs. Richtar.
Renton, Wash. — Tomas Rihtar.
Newark, N. J. — Jennie Mevzek.
Valley, Wash. — Mary Swan.
Kemmerer, Wyo. — Mrs. Motosh.
Rock Springs, Wyo. — Rev. A. Schiffrer, Apolonia Mrak.
Sublet — Okley, Wyo. in okolica. — John Krumpečnik, Mr. Orešek.

48132

Naročnina za celo leto za Ameriko \$2.50. Za Evropo \$3.00 Naročnina za pol leta za Ameriko \$1.50

SVETO LETO 1925.

Rev. P. Evstahij, O. F. M.:

V DUHU vsaj naj pohitim
v mesto vere, v večni Rim! —
Tam stoluje Oče sveti, —
— nad vestjo ima oblast,
božji Sin mu dal je čast —
v Rimu vlada Oče sveti,
hoče nas za vzore vneti,
svetu dati blagoslov:
"Kristus bodi Kralj rodov!" — —

Pij enajsti vabi nas:
"Sveto leto, blagi čas,
dušne nudi vam zaklade . . .
Kdor le more, pridi v Rim,
da blagost mu podelim,
blaženih višin zaklade,
Luč, ki žarke večno mlade
v venec slave spletla bo,
božje zablesti Oko . . .!"

Ni zaman najvišji glas!
Mesto je prevzel in vas:
verne čete že hitijo,
vriska radostno srce:
milosti neba rose . . .
Verne čete že hitijo; —
čuj slovesno melodijo:
sveto leto, setve čas,
rajske je moči dokaz!

Kako bomo letos.

Piše urednik.

I. VOŠILO.

RAV veselo, srečno in blagoslovljeno Novo leto!

S tem pozdravom stopa danes list "Ave Maria" pred svoje drage naročnike, zastopnike, prijatelje in čitatelje.

Zopet imamo Novo leto in to je vošilo, s katerim se prijatelji znanci te dni pozdravljamo med seboj. In ta navada je že tako ukoreninjena med nami, da bi se smatralo za grdo in neolikano, ako bi tudi list "Ave Maria" ne pozdravil svojih prijateljev in znancev s tem vošilom.

Je pa tudi prav, da si ob tej priliki, ko začnemo Novo leto, izražamo to vošilo. Na videz bi človek mislil, da je to pač samo navada, brez pomena in namena.

Vendar ako resno stvar vzamemo, pa ni tako brez pomena.

NOVO leto — nove nade in novi upi.

Lansko leto — ali smo dosegli vse, kar smo se namenili? kar smo želeli? Ne, nismo! V marsičem smo bili razočarani. Marsikaka nada je ostala samo nada in marsikako delo je bilo samo začeto, pa ne dokončano.

Novo leto nam prinaša nov čas, nove priložnosti za nove poskuse, za nadaljevanje teh začetih del, da jih morda letos dokončamo ali vsaj nadaljujemo in jih privedemo bližje k vspehu. Česar nismo lani dosegli, zakaj bi ne poskusili še enkrat letos.

Zato je gotovo, da nas ta voščila ob novem letu vselej dvignejo, okrepe v teh naših nadah in upih, nam dajo novega poguma za nadaljevanje starih ciljev, da se jih oklenemo z novo srčnostjo, z novo odločnostjo.

In v tem pomenu letoletna vošila niso tako brez pomena in namena. Zato pa ni čuda, da jih vsi radi čujemo, da, da jih vsi pričakujemo od vseh svojih prijateljev in znancev. In zato je tudi naša dolžnost, da jih izražamo mi svojim prijateljem in znancem.

In v tem pomenu tudi mi ponovimo: "Prav veselo srečno in blagoslovljeno Novo leto vsem prijateljem našega lista "Ave Maria"!"

2. NAŠE DELO V NOVEMU LETU.

Sedemnajsti letnik nastopa list "AVE MARIA" s to današnjo prvo letošnjo številko.

List "AVE MARIA" ima v teh šestnajstih letih že lepe vspehe in lepo delo za seboj, katerega je izvršil.

Vendar pa ali je njegova naloga že izvršena? Ne, nikakor! Še so daleč, daleč oni cilji, katere si je postavil ob svojem začetku, da jih bo skušal doseči. Še je veliko slovenskih src daleč daleč proč od svoje nebeške matere in še dalj od svojega nebeškega očeta, Boga. Veliko jih je res že tako daleč proč, da jih list "AVE MARIA" ne bo nikdar več dosegel. Pregloboko so padli v brezdno brezverja in greha. Vendar jih je še veliko, katere bi pa še lahko dosegel, ki niso še tako daleč, katere je še mogoče doseči, ki niso še popolnoma oslepeli za resnico. Še je veliko slovenskih katoliških hiš po Ameriki, kjer list "Ave Maria" še ni stalni gost in pridigar. Ne poznajo ga še ali ga pa poznajo samo po obrekovanju in sramotenju njegovih sovražnikov.

In vendar si je list "Ave Maria" postavil pred šestnajstimi leti pred vsem nalogo: V VSAKO slovensko hišo po celi Ameriki moram!

Ta cilj je namreč glavni cilj vsakega lista, ker je podlaga vseh drugih ciljev. Kateri list tega glavnega cilja ne doseže, tudi drugih svojih ciljev ne bo mogel doseči.

Ko vošimo vsem svojim prijateljem in znancem veselo Novo leto, vošimo jim to blagoslovljeno leto tudi v tem smislu, da bi jih napolnili z novimi upi in z novo gorečnostjo za napredek in prospeh lista "Ave Maria" pred vsem za to, da bomo dosegli, da bomo spravili list "Ave Maria" v vsako slovensko hišo. Novo leto imamo tukaj. Nova doba in nova priložnost, da skušamo to doseči letos, kar ni bilo mogoče doseči do sedaj!

In da bomo to dosegli, ali vsaj za veliko pospešili, kaj nam je treba?

Pred vsem je treba dobre volje od strani naših zastopnikov, naših naročnikov in prijateljev. Vzemimo, da bi mogli vso to našo družino naročnikov, vsakega posebej napolniti s to dobro voljo, da bi vsakdo takoj danes ob začetku novega leta sklenil: Letos moram vsaj enega novega naročnika pridobiti mojemu listu in prijatelju "Ave Maria," — kaj bi to pomenilo za list Ave Maria? Silno veliko, kakih šest tisoč naročnikov več. Šest tisoč naročnikov več v enem letu, kako velikanski vspeh bi to bil!

Pa je to nemogoče? Prijatelj roko na srce in si odgovori: vsak naročnik samo enega novega naročnika, bi bilo to res nemogoče? Nikakor! Mogoče, da, prav lahko bi bilo, samo nekaj prav malega je treba: **prav malce dobre volje.**

Prijatelj, naročnik, kaj praviš na to? Moremo letos računati na te? na to malo, prav malo pomoč? Damo ti 365 dni časa za to delo. Ga boš izvršil?

Prijatelj, prav srečno, veselo in blagoslovljeno Novo leto ti vošimo. Ti nam pa kot novoletni dar za to dobro vošilo pošlji prej ko mogoče **vsaj enega novega naročnika**. In to Novo leto bo tako za nas vse res veselo in blagoslovljeno. Vsi ga bomo veseli.

3. BO ZA NOVO LETO KAJ NOVEGA?

Novo leto pa pomenja za list, za uredništvo tudi nov začetek dela, ali vsaj zopetni začetek starega dela samo z novo energijo, z novimi načrti in novimi idejami in novim navdušenjem.

Kako bo glede tega pri listu "Ave Maria."

Pred vsem moramo sporočiti našim čitateljem, da so izgubili dosedanjega urednika Very Rev. Hugona Bren, D.D., ki je odložil uredništvo lista, ker se mu je delo v komisarijati pisarni toliko namnožilo, da ga je pretilo zadušiti. Sicer ni s tem odstopil od sodelovanja pri listu. O, tega mu ne bomo dovolili. Ako bi se hotel poleniti ali bi pozabil kak mesec na list "Ave Maria," ga bomo že našli na farmi in ga prisilili, da zavihti žopet svoje spretno pero. To je bil tudi pogoj, pod katerim edino je sedanjí urednik sprejel uredništvo.

Gotovo je, da bo nemogoče list tako spretno urejevati in ga zabeljevati s tako "žmahtnimi ocvirki," kakor je to znal Father Hugo, vendar pa bomo skušali slediti smeri in načinu urejevanja lista, kakor ga je zasnoval in ki se je že toliko priljubil našim čitateljem.

GLEDE IZDAJANJA lista "Ave Maria" smo se pa po jako resnem in vsestranskem prevdaru in posvetovanju z vsemi, ki se razumejo na naše delo, odločili, da začnemo z letošnjim januarjem izdajati list **mesečno**, zato pa v povečani izdaji. Do sedaj so naročniki dobili vsaki mesec list dvakrat po 16 strani. V prihodnje ga bodo dobili enkrat na mesec na 32 straneh. Toraj bo list tolik, kakor do sedaj. Naročniki ne bodo nič prikrajšani pri tem.

Vse prijatelje prosimo, naj ne zamerijo tega, ker je v resnici tako najbolje.

To je boljše za **izdajatelje**, ker se bo na ta način dalo vsaki mesec tej eni izdaji posvetiti več časa in jo boljše urediti in narediti zanimivejo. Bo tudi veliko dela prihranjenega. Čas je pa pri uredništvu lista "Ave Maria" silno važna stvar. Premalo nas je pri listu, ki bi sodelovali in pomagali. Celo delo sloni pravzaprav samo na dveh ramah, v prihodnje samo na enih. Pa te rame niso prazne, so polne že raznovrstnega drugega dela. Ako pomislijo naročniki, da ima sedanjí urednik še dva druga, drugojezična lista popolnoma na svoji skrbi, kakor glede uredništva in tako tudi uprave, to pa še poleg misijonov in župnije, bodo razumeli, da ga mu ne preostaja posebno veliko.

Tudi glede financ bo to izdajateljem pomagano. Kakor veste, gre ves čisti dobiček v korist narodnemu kolegiju. Ena izdaja na mesec bo stroške znižala, kar bo šlo potem toliko več za ta blagi namen. Naročniki lista "Ave Maria" so pa že pokazali dejansko, da jim je veliko na tem, da bi to delo krepko napredovalo, kakor se je krepko začelo.

To bo boljše tudi za **naročnike**. Res bodo dobivali list samo enkrat na mesec. Toda na sedanji nov način bodo dobivali vse tekoče spise in povesti bolj celotne. Sedaj moramo povesti in spise kosati na male koščke, skoraj bi rekli na "burfelce." S tem pa izgube veliko na svoji zanimivosti. Opozarjamo samo na krasni zgodovinski roman "Št. Jernejska noč," katero tako mojstersko prevaja naš pridni Father Smoley. Krasen roman je. Silno zanimiv. Pojasnjuje silno važno točko iz zgodovine. Radi Št. Jernejske noči so tudi že naši rdečkarji cele pominke tinte zlili na sveto cerkev, ker so vse to na njen račun pripisovali. Toda ta roman hoče pokazati pravega krivca te strašne krvave noči, ko se je o polnoči pred Sv. Jernejem v Parizu oglasil velik zvon in se je po mestu začel krvavi ples, da se človeku lasje ježe, ko samo čita o njem. Posebno kar pride letos. Toda ker smo morali roman preveč kosati, izgubili so naročniki popolnoma zanimanje zanj, vsaj nekaj časa. —

Ker pa na ta način izgublajo zanimivost romanu in spisi v listu, razume lahko vsakdo, da tudi list s tem nazaduje.

Ko bi mi izdajali vsaki mesec dvakrat po 32 strani, sedaj bi pa začeli izdajati samo eno izdajo na 32 straneh, potem bi bili seveda naročniki prikrajšani. Tako bodo pa samo na dobičku.

Morda bodo naročniki rekli, da je to nazadovanje lesta.

Nikakor ni res. Da jih potolažimo, jim povemo, da je tako naredil tudi na pr. ljubljanski "Bogoljub," ki je tudi nekaj časa poskusil z dvakratno izdajo na mesec. Pa je moral nazaj na eno izdajo.

Enako je poskusil "Dom in Svet." Nekako štiri leta je izhajal po dvakrat na mesec, potem se je moral pa vrniti nazaj na enkratno mesečno izdajo.

Vse to kaže, da so imeli ti in vsi drugi listi enake skušnje in zato so tudi enako naredili, kakor mi.

Zato to ne bo nazadovanje, temveč to bo velik napredek lista, kakor se je to lepo pokazalo pri obeh imenovanih listih.

* * *

Oblika in vsebina lista bo ostala letos kolikor mogoče stara.

"Št. Jernejska noč" bomo nadaljevali in končali. Na ta roman opozarjamo vse čitatelje. Letos se začne najvažnejši del romana — Št. Jernejska noč, popisovanje bližnjih priprav na to strašno krvavo tragedijo v zgodovini človeštva. Vsak katolik

bi moral biti dobro poučen o tej noči, da bi lahko zamašil vsem klevetnikom njih lažnjive usta.

* * *

"Lilijo z raja" bomo tudi nadaljevali in končali. Sicer je pisatelj precej len in počasi priobčuje to lepo zgodbo, vendar letos bo moral pa že hitreje zasukati svoje pero, ker stvar mora biti letos končana.

* * *

Pridige. Teh si želi veliko naših naročnikov in mi bi jih jim prav radi dali. Vendar ne bo mogoče. Preveč prostora zahtevajo in tako vse drugo zaostaja. Drugi del naročnikov pa ne mara pridige, ker jih itak čujejo vsako nedeljo v cerkvi. Oni hočejo druge duševne hrane. V vsako številko pa bi morale sedaj priti štiri, ako ne pet, da pride za vsako nedeljo po ena. Tako bi pa list postal pridigarški list.

Pač pa smo svetovali izdajateljem lista "Edinost," da so začeli vsaki teden v številki, ki je nedeljska, priobčevati tudi pridigo. Kot "Amerikanski Slovenec" je list to delal že leta in leta nazaj. Tako to zanj ni nič novega, temveč bo le sledil svojim starim tradicijam.

Tehten uzrok, zakaj naj raje ta list prinaša pridige in ne list "Ave Maria," je tudi to, da naročniki lista "Ave Maria," vsi vsako nedeljo hodijo v cerkev, ker so zvečine samo najboljši katoliki, naročniki lista "Edinosti" so pa tudi taki, ki ali ne morejo, ali morda nekateri tudi zanemarjajo iti vsako nedeljo k sveti maši, ker je političen list. Vsaj tudi veliki ameriški dnevnik skoraj vsi redno prinašajo za nedelje pridige ali vsaj kratka duhovna branja. Če za nje to ni proti njih politiki, zakaj bi to bilo za list "Edinost, Amer. Slov."?

* * *

Kot novo bomo za to leto odprli zopet predalček za novice "Iz slovenskih naselbin," namreč novice glede cerkvenega napredka in verskega življenja rojakov po naselbinah. To smo že imeli in so čitatelji radi čitali. Res, da čitatelji dostikrat o vsem tem že izvedo na pr. ali iz "Edinosti, Amer. Slov." ali "Glasila." Vendar ako bi vsaki mesec list "Ave Maria" to posnel in v kratkem še enkrat poročal, bi vsi radi imeli.

Zato prosimo za ta predalček rednih sporočil o duhovskih spremembah, o raznih pobožnostih, o novih stvareh v cerkvah, o delovanju cerkvenih bratovščin, o katoliških šolah, itd. iz vseh naselbin.

* * *

Vse drugo bo ostalo po starem. — —

Zato dragi naročniki, prijatelji lista "Ave Maria:" Srečno Novo leto tudi za nas pri listu Ave Maria! Začnimo letošnje Novo leto s trdnim sklepom, da bomo letos vsi storili prav vse, da bomo list "Ave Maria" zanesli v vse slovenske hiše, po celi Ameriki. Vsak izmed naročnikov mora takoj sedajle narediti trden sklep: **Vsaj enega novega naročnika bom letos pridobil listu "Ave Maria"?! To bo moja glavna dolžnost letos!**

Vsi prav vsi na delo! Vsi zavijajmo svoje rokave prav do komolca in pljunimo v roke prav po hribovsko in vsi se uprimo in danes leto bomo videli list "Ave Maria" daleč daleč naprej na poti svojega napredka, našli ga bomo v vsaki slovenski hiši po Ameriki in to bo največji naš triumf in letošnje Novo leto bomo res naredili za nas vse, veselo, srečno in blagoslovljeno.

In v to naj nam pomaga Bog, Mati Marija in naša "sreča junaška."

Spisal:

KONRAD
BOLANDEN

ŠENTJERNEJSKA NOČ

(Zgodovinski roman.)

Prosto preložil:

REV. J. C.
SMOLEY

ROKLETA Sodrga! Lopovi! Med zavratne morilce prištevajo me ti pobalini! Za to razžalitev hočem zadoščevanja! — "Pri dobrem vitezu" stanuje, — — jaz mu bom preskrbel stanovanje na pokopališču. — — Ha, ha! Grof Autremont zavraten morilec! Kako more le lopov kaj takega reči? Če bi bil sam to trdil, bi mislil, da je človek blazen, tako so pa kričali vsi vprek brez izjeme! Tako jeznih, srditih pogledov že davno nisem videl! — — Ves Louvre je razbojniška jama, — — tako je vpil; v Louvre-u so nabasali puško, tako je trdil! Peklensko sumničenje! — — Posvariti moram kralja. Lopovi se bodo bržkone zopet uprli, umor kralja je njihov načrt. Vsaj poznamo le predbro fanatizem Huguenotov, ki so zmožni vsakega zločina!"

Po cesti je prihajala kraljeva telesna straža. Autremont je stopil v vežo neke hiše, da je straža odkorakala mimo njega. Za njo so se vrstili dvorjani in plemiči v bogatih oblekah, vsi oboroženi od glave do pet. Nato sta prišla kraljica — mati in kralj. Katarina Medici, v črni obleki, je šla med sinovoma, kraljem in vojvodom Anjou-skim. Takoj za kraljico so pa šle dvorne dame. Tem so sledili dvorni maršali in najvišji častniki. Del telesne straže je končal spreved.

Katarina je s svojim bistrim očesom kmalu zapazila grofa Autremonta v veži neke hiše. Videla je, kako je razburjen.

"Kaj pa dela grof Autremont tam-le?" se je obrnila k Karolu.

"Poglejte, kako žari njegov obraz! Ali ne vidite, da nam daje znamenje?"

Katarina mu je mignila, da bi prišel bliže, vendar se pa ni ustavila.

"Sire, eno samo besedo! Oprostite, — — jako važno svarilo!"

"Stopite trdo za nas, da se ne bo vzbudila kaka nepotrebna pozornost," je rekla Katarina.

Autremont je storil, kakor mu je ukazala kraljica in stopil trdo za kraljico in kralja.

"Na Vašem obrazu, ljubi grof, je videti jezo in strah!"

"Da, oboje," je rekel grof, — — in poročal je, kaj se mu je prigodilo.

Med grofovimi pripovedovanjem je kralj obledel.

"Zato bodite previdni in opreznosti. Sire!" končal je grof. "Fanatizem Huguenotov je zmožen vsega. Če so tako blazni, da so prepričani, da je bila puška nabasana v Louvre-u in da ima Coligny sovražnike v Louvre-u, potem se lahko pripravimo na najhujše klanje."

Karol je namignil nekemu dvorjanu.

"Recite poveljujočemu stotniku, da napravi telesna straža špalir od vrat pa do admiralove sobe po vseh hodnikih, po katerih bomo šli."

Dvorjan je hitel k prednjim stražam.

Ta dogodek so skoro vsi prezrli.

"Ali je veliko Huguenotov pri admiralu?" vprašal je kralj.

"Spodnje dvorane so natlačeno polne."

"Kaj mislite pa vi?" se je obrnil kralj na kraljico — mater s pogledom polnim bojazni.

"Kdor ne more po poti, ki si jo je sam izbral, nazaj, tudi noče stati, kjer je, ta mora naprej," je rekla kraljica. "Pri sedanjih razmerah si Huguenoti ne bodo upali storiti tega, kar bi radi. Toda," je dejala tiho, da jo je komaj kralj slišal, "ko bi ne bilo vaše matere, bi bil kralj danes v rokah svojih smrtnih sovražnikov."

Kralj je molčal.

Komaj je dospela v Colignyjevo palačo vest, da prihaja kralj, polastila se je Huguenotov veličanska razburjenost. Trezno misleči so se veselili kraljevega obiska in so to očitno izjavili. Fanatiki pa, — — in teh je bila večina — — so videli v tem obisku nov dokaz hinavščine in zvižčnosti kraljevega dvora. Stiskali so pesti, grabili za meče, vsakemu je bil videti srd na obrazu. Jako sumljivi klici so bili slišati.

"Smrt morilcem! Doli s tiranom! Maščevanje, — — maščevanje!"

Orožje je rožljalo, in le z največjim naporom se je posrečilo treznejšim razburjenje pomiriti.

Široka glavna vrata so se odprla. Ropot in šum je utihnil. Frokomerni korak telesne straže je odmeval po hodniku. Mnogo jih je stegovalo svoje glave, da bi videli kralja. Drugi so se zopet obrnili proč, da bi kralja ne videli.

Telesna straža je napravila jako hitro špalir, kakor je bila to navajena v Louvre-u. Toda straža ni zadoščala, dvorjani so se pridružili straži in tako zavarovali dohod do admiralove sobe.

S strahom je vstopil kralj v Colignyjevo palačo, kjer ga je več plemičev v admiralovem imenu pozdravilo in sprejelo. Katarinemu bistremu očesu ni prav nič ušlo. Obstala je za trenotek, tako da je moral postati tudi kralj in pogledala na dvorišče.

"Oglejte si te ljudi!" je rekla.

Tudi Hugeni so pogledali navzgor, zapazili kralja, zapazili njegovo toli sovraženo mater. Pograbila jih je še bolj divja jeza. Nikakega klica navdušenja ni bilo, vse je bilo mrtvo. Pač pa je opazil kralj na obrazu vsakega Hugena težko prikrit srd, videl je, kako mu mnogi Hugeni obrabčajo hrbet.

"Vse, kakor nam je poročal Autremont!" je rekla kraljica.

"Dovolj sem videl!" je dejal Karol in šel dalje.

Mejtem ko so ostali višji častniki v prednjih sobah, vstopili so kraljica, kralj, princ Henrik in maršali v sobo, v kateri je ležal ranjeni admiral. Nekoliko hugenotskih voditeljev je stalo okoli postelje. Očitaje so gledali na kralja, jezno na njegovo mater. Coligny se je vzdignil na postelji.

Dasi so dogodki zadnjih trenutkov neugodno vplivali na jako razdražljivega kralja, zadoščal je pogled na Colignya in njegov žalosten položaj, da mu je kralj v srcu takoj odpustil. Tako moč, tak vpliv je imel admiral nad omahljivim kraljem, da je kratek razgovor odgnal vsako nejevoljo od Karola, da je njegovo navdušenje za Colignyjeve politične načrte znova oživilo.

"Moj oče, v kakem stanju vas moram videti?" je rekel Karol ginen. "Obupati bi moral, ko bi ne vedel, da vaša rana ni smrtnonevarna. Kljub temu je nesreča velika. Vi ste ranjeni in trpite, — jaz pa moram trpeti sramoto in čutim krivico. Toda vršiti hočem pravičnost, maščevanje bo zadelo zločince, kakor hitro jih najdemo."

"Krivcev ne bo težko najti, ker jih izdaja njihova sled," je rekel Coligny. "Jaz zaupam v pravičnost vašega Veličanstva in se zahvaljam za dokaz sočutja mojega gospoda in kralja. Ako bi pa vseeno moral umreti, ker so bile moroda kroglje zastrupljene, izročam zadeve sovornikov pravičnosti vašega Veličanstva. Prosim, Sire, da bodo ostali vsi odloki, izdani v korist protestantov, v veljavi!"

Coligny je mislil, da je zastrupljen in da ni za njega nikake rešitve. Da je v svojih dozdevnih zadnjih trenutkih tako zastopal kalvinizem, je na navzoče Hugene jako ugodno vplivalo, ker so bili dosedaj vedno mnenja, da je Coligny izrabljaj versko gibanje edino le v svojo osebno korist.

"Pomirite se, moj oče!" odvrne Karol. "Nikoli ne bom odrekel svojim zvestim podanikom pravičnosti in varstva."

Katarina je stopila bližje.

"Sprejmite i moje iskreno sožalje, knez Chatillon, in mojo srčno željo, da kmalu okrevate!" je rekla s tako prijateljskim glasom, da niti najboljši opazovalec ni mogel zapaziti kake hinavščine.

Coligny, ki ni bil tako hinavski, kakor je bila Katarina, ni mogel prikriti svojega sovraštva.

"O naklonjenosti vašega Veličanstva sem popolnoma prepričan", je dejal. Njegov pogled na je pričal vse kaj drugega. "Zahvaljujem se za voščila in jih z isto odkritosrčnostjo vračam za dobrobit vašega Veličanstva."

Po teh besedah se je priklonil z glavo. Kraljica je le predobro opazila, kaj se godi v Colignyjevem srcu, vendar se je delala, kakor bi ne videla ničesar. Zrla je na kralja in na admirala. Ta se je naenkrat obrnil h kralju in rekel:

"Moja osebna nezgoda niti trenutek ne sme ovirati velikanških koristi in zaved Francije. Za vojno smo popolnoma pripravljeni, Rotim vas, Sire, da ne

zamudite prilike, da povečate Francijo, da strete in ponižate njene sovražnike, da ovenčate svojo glavo z lavoriko nesmrtnne slave."

"Vaša želja je moja želja," dejal je vladar živahno. "Dvignili, razprostrli bomo prapor Francije, kakor hitro bo mogel največji vojskovodja našega stoletja vesti našo armado zmagoslavno proti Madridu."

Admiralovi častihlepnosti je ugajalo javno priznanje njegovih zmožnosti.

"Hvala, Sire! Moje moči so na razpolago domovini v službi vašega Veličanstva."

Nanagloma je obmolknil in jezno zrl na kraljico.

"Veličanstvo, dovolite, da vam sporočim neko zasebno vest."

Na kraljev migljaj so se vsi oddaljili od bolnikove postelje. Kraljica in princ Anjou sta šla na drugi konec sobane, odkoder sta natanko opazovala kralja in admirala.

"Imam dokaze v rokah," je pričel admiral šepetaje, "da so vsi naši načrti izdani Španski, — tudi najbolj tajni in najbolj važni. Vsi naši sklepi so bili takoj poročani v Madrid. To vedno izdajstvo škoduje našim načrtom. Tega mora biti konec! Ker mati vašega Veličanstva tako zaupno občuje s španskim poslancom, lahko sklepamo, kdo izdaja naše načrte."

"To bomo v bodoče preprečili!" je rekel kralj in nevoljno pogledal na kraljico.

"Naš načrt bo edinole vspel," nadaljeval je Coligny tiho, "ako bo vaše Veličanstvo čuvalo nad našimi sklepi. Kraljica, mati se zaslepljena od političnih nasprotnikov, vedno bojuje proti koristim Francije, ogroža slavo vašega Veličanstva in blagor domovine."

"Da, da tako je!" pritrdil je kralj.

"Osoda Francije je v rokah njenega vladarja," šepetal je admiral dalje. "Vaše dobro srce,

vašo zaupnost so izrabljali na kvar državi, predrznili so se, posegati v pravice svojega kralja. Prosim vas, Sire, da ne trpite nobenega vladarja zraven sebe, ne izročajte vrhovne oblasti, in sicer v nobeni zadevi, nerodnosti in politični kratkovidnosti kake ženske, in če je še tako modra. Držite to, kar je last vladarjeva. Strite z železno pestjo vse spletke, ki ovirajo naše načrte, ki ovirajo naš pohod v Špansko."

"Razumem, razumem!" je rekel kralj vedno bolj nevoljen.

Zaupnega razgovora s kraljem ni hotelo biti konec. Admiral je vspešno hujskal proti kraljici in njeni stranki.

Kraljica je dobro opazovala in videla na obrazu svojega sina, da ni vse v redu. Uganila je, kaj admiral namerava. Stopila je k postelji in na kratko prekinila razgovor.

"Predolg obisk bo admirala gotovo preveč razburil in mu škodoval," je rekla. "Póslavimo se, da naša navzočnost ne bo bolnika preveč razburila."

Karol je prijel admirala za roko.

"Le zaupajte, moj oče! Pomirite se! Ne delajte si nikakih nepotrebnih skrbi! Ravnal se bom vedno in v vsem po vaših nasvetih! Na svidenje!"

Priklonil se je milostno in zapustil s svojim spremstvom Colignyjevo palačo.

Na poti proti Louvre-u je bil kralj jako slabe volje. Zastonj se je trudila Katarina, da bi z raznimi opazkami kaj izvlekla iz kralja, o čem se je sukal njun razgovor. Končno je pa rekla naravnost:

"Admiral vas je hujskal in podpihaval, tako da niti k svoji lastni materi nimate več zaupanja!"

"Da, to je storil!" odvrnil je Karol mirno. "Povedal mi je samo resnico, — golo resnico!"

"Katere pa vaša mati ne sme vedeti?"

"Celi svet jo lahko ve! Za Bo-

ga, — — admiral ima prav! Coligny je moj najboljši prijatelj, moj najzvestejši služabnik. Oblast, moč moram vzeti zopet v svoje roke, je rekel. Oblast, katero ste mi poskusili izviti iz rok! Samo en gospod je v Franciji, — in ta sem jaz, ne pa Španci in njihovi privrženci. Zapomnite si to. Madame!"

Katarina je užaljena molčala. Kmalu se je pa obrnila k drugemu sinu, vojvodu Anjou-skemu.

"Ali si slišal?" vprašala ga je tiho. "Celo na bolniški postelji ne neha upornik hujskati in podpihovati. — — Nevarnost je bližje, kakor si mislimo. Naglo torej na delo!"

Anjou je prikimal v znamenje, da se strinja z materjo.

Ko so prišli v Louvre, razpustil je kralj spremstvo. Tudi od matere se je hotel molče posloviti. Toda ona ga je zadržala.

"Odpustite, če niti najhujše razžalitve niso v stanu, da bi narekemale materini ljubezni molk, ko vidi sad svojega telesa v nevarnosti."

"No, kaj pa je zopet!" je rekel Karol surovo. "Kratko, prosim!"

"Na potu proti Colignyjevi palači in ob našem povratku niste opazili dvomljivo, čudno vedenje Parižanov. Nikakih pozdravov, nikakih znamenj udanosti in zvestobe, — — nikjer prijaznega pogleda! Vse je zijalo, — — in bilo nevoljno! Kraljev obisk pri voditelju Huguenotov je Parižane le še bolj razdražil in razburil . . ."

"Tako, tja merite?" jo je prekinil Karol in se obrnil proč. kakor človek, ki hoče bežati. Toda vrnil se je. tolkel z nogo v tla in rekel: "No! Dalje prosim! Zadnjega stavka še niste dokončali."

"In njihovo nevoljo le še bolj utrdil. Ta nevolja proti kralju postaja dan za dnevom večja," je mirno nadaljevala. "Pred nami zija prepad. Admiral je imel prav, ko je pri zadnji seji rekel:

"Če se kralj izogne sedanji vojni, od katere bo imel dobiček, izbruhnila bo druga vojna, kateri se izogniti ne bo mogel." K temu pripomnim le, da bo izbruhnila tretja vojna, kakor hitro boste s Huguenoti odkorakali proti Španski. Za vašim hrbtom se bo dvignilo katoliško ljudstvo, in bo postavilo na prestol kneza, ki bo katoliškemu ljudstvu skušal ugajati in dopasti tudi na zunaj, kar se tiče vere. Kar vam povem tu, niso nikaka dozdevanja, to so poročila mojih poizvedovateljev. — — Delajte, ravnajte po svoji lastni volji, kot neomejen vladar. Daj Bog, da vas ne bo mučila zavest in očitjanje, da ste ravnali proti opominom svoje lastne matere."

Priklonila se je in odšla.

Že je hotel kralj poklicati mater nazaj. A besede ni izrekel. Z roko na čelu je zrl v tla kakor človek, ki ne ve, kaj storiti, ki ne ve, kaj opustiti.

KAKO JE KRALJ VOHUNIL.

Svarilo, opomin matere je kralja prestrašilo. Od raznih strani so mu poročali, kako jeza, nevolja med ljudstvom v Parizu narašča. Vedel je dobro, kako sovražijo Colignyja in njegovo stranko, — — sovraštvo, ki je imelo svoj povod v domoljubnih čustvih francoskega naroda proti izdajalcem domovine. Pa tudi verski odnošaji so vplivali na mišljenje ljudstva v glavnem mestu. Le mal del Francozov je odpadel od vere, pretežna večina je ostala zvesta veri svojih očetov. — — najzvestejši katoličani v Franciji pa so bili Parižani.

"Celo v mestu Parizu," tako niše benetski poslanec Correr, "kjer je ljudstvo globoko verno, kjer sovraži ljudstvo Huguenote tako, da lahko rečem, da v deseterih mestih Italije ni toliko vernosti in toliko sovraštvo proti sovražnikom vere, — — celo v Parizu so skušali Huguenoti širiti svojo krivo vero z vsemi mogočimi sredstvi."

To globoko versko prepričanje

je znal vojvoda Henrik Lotarinški, voditelj katoliške stranke, dobro izrabiti. Porabil je vsak trenutek, da je pokazal Parižanom svojo globoko, živo vero. K sveti maši je šel vsak dan, ob nedeljah in praznikih je šel k sveti maši v svojo župnijsko cerkev ali pa v katedralo z velikim spremstvom, sploh ni zamudil nikake cerkvene slovesnosti. Henrik Lotarinški je bil radi tega, posebno pa še radi svojega domoljubja in junaštva in radi zaslug svojega zavratno umorjenega očeta ljubljene Pariza.

Vse to je vedel Karol IX. Zato je verjel materinim besedam, da bo ljudstvo izbralo za kralja kneza, ki javno kaže svojo vero. Kralj je pa tudi spoznal svojo politično napako, da je katoličanstvo tako malo cenil in dajal povsod prednost Hugenotom, vedel je, da ga radi tega ljudstvo sovraži. Vendar pa v svojem samoljubju ni mislil in ni hotel verjeti, da je nevarnost že tako velika. Dan za dnevom je šel ali jahal na sprehod po mestnih ulicah in se razgovarjal z meščani, vendar ni nikoli ničesar opazil, kar bi potrjevalo materine besede ali pa poročila svojih zaupnikov. Sedaj je pa hotel na vsak način vedeti, kaj je resnice na tem, poizvedeti je hotel sam javno mišljenje, — naloga, ki je za vladarja pač jako težavna.

Prav do trde noči je razmišljal o vsem tem, vendar ni mogel priti do nikakega sklepa. Tu je prišel Colignyjev poročnik z nekim pismom, in česar niso zmogla razmišljanja, to je napravil kratek pogled na Riviere-a. Ko je vzel kralj pismo v roke, je bilo opaziti na njegovem obrazu smehljanje, kojega povod je morala biti kaka smešna misel.

"Vojvoda Lotarinški vas je nedavno hvalil, da se dobro razumete na konje; — ali ne bi hoteli, dragi markez, prevzeti za nekoliko ur službo, vlogo konjskega trgovca?"

Hugona je presenetilo to vpra-

šanje; dvomil je v začetku, če se li kralj ne norčuje in šali z njim.

"Nikaka šala, markez!" zatrjeval je kralj, ki je uganil, kaj misli Riviere. "Če hočete nekoliko ur kot konjski trgovec hoditi po Parizu, storili bi mi s tem veliko uslugo."

"Vašemu Veličanstvu sem vedno na razpolago; če vam morem biti na službo kot konjski trgovec, štel si bom i ta posel v veliko čast," je rekel Riviere in se priklonil.

"Sem vam jako hvaležen, markez! Tudi jaz hočem igrati pri tej burki vlogi, — spremljal vas bom kot vaš hlapec."

Riviere je začel debelo gledati kralja. Mislil je, da se kralju meša.

"Poslušajte!" nadaljeval je kralj po kratkem odmoru. "Precej se govori o razburjenju in nevolji, ki vre med ljudstvom. Na svoje lastne oči in svoja lastna ušesa bi se rad prepričal, kaj je na tem resnice. Kot konjski trgovec in hlapec bova obiskala znano gostilno "Pri nebeški lestvici;" tam se zbirajo boljši meščani in si pri kapljici dobrega vina razodevajo svoje skrivnosti. Potrebno obleko bova lahko dobila v oblačilnici našega gledališča. Jaz bom imel rdečo brado, vi pa črno. Tudi lase in obrvi si bova pobarvala. Da ne prideva v kako zadrego, bom vas imenoval Mallet, vi pa mene Minart. Varujte se vsakega izkazovanja časti meni! Ravnajte z menoj, kakor ravna konjski trgovec s svojim hlapcem. — Ali ste me razumeli?"

"Razumel, Veličanstvo!" odgovoril je markez smehljaje. "Samo ena stvar me skrbi. Ker ne sme nikdo opaziti, da sva se preoblekla, bo straža konjskega trgovca in njegovega hlapca bržkone prišla, in tako bova izdana."

"Šla bova po hodnikih, kjer naju ne bo nikdo srečal, — zapustila bova Louvre skozi vrata, kjer ni nikake straže. Da se pa iz-

ogneva vsaki nepriliki, bo nama pa moj najbolj zanesljivi lakaj vrata odprl in zaprl. Tudi, ko se bova preoblačila, nama lahko pomaga. — Torej brzo na delo! Pod krinko šale se skriva veliko delo; kajti nič ni v državi važnejšega in težavnejšega, kakor da izve vladar resnico."

Nekako sredi mesta je bila gostilna "Pri nebeški lestvici," velikansko, staro poslopje, v katerem so se zbirali Parižani že stoletja ob večerih pri kapljici dobrega vina. Pred hišo je bil prijazen vrt, pod drevjem so stale mize, klopi in stoli. Ob večerih, kakor je bil današnji, so hiteli kaj radi sedeti pod drevje; papirnate svetiljke raznih barv so razsvetljevale vrt in mu dajale poseben čar. Vsled česar je pa "Nebeška lestvica" posebno slovela, so bile dobre in cene jedi in pijače, posebno pa, da so se ravnajboljši meščani zbirali tu. Lahko se je reklo, da je bilo mišljenje in mnenje meščanov, ki so se zbirali tu, javno mnenje celega Pariza.

Strel na Colignyja je bil dogodek, ki je privabil danes meščane v izredno velikem številu k "Nebeški lestvici." Vsakdo je hotel zvedeti bolj natančne podrobnosti, hotel je pa tudi dati duška svojim mislim. Vse mize so bile zasedene, živahni pogovori so bili prav podobni šumenju morskih valov. Edino le pri srednji veliki mizi je bilo še nekaj praznih sedežev. Pri tej so navadno sedeli cehovni starešine in predsedniki trgovskega zbora. Tega običaja so se tako strogo držali, da je marsikak meščan, ki ni dobil nikakega sedeža več, rajše stal, kakor da bi se bil predrznil, sestiti k tej mizi.

K tej mizi sta se bližala sedaj dva moža, bržkone tujca, ki sta se zastonj okoli ozirala, kje bi bil kak prazen sedež. Prvi je nosil jako dragoceno obleko, okrašeno z znaki svojega stanu. Na težki srebrni verižici je visel zlat konjiček, gumbi na suknji so bili

iz srebra, na prstih so se blesteli premnogi prstani. Za klobukom je imel vtaknjen majhen, bel konjski rep, katerega je držala vkup spona v podobi konjske glave. Za pasom je bilo kratko bodalce, zraven pa je visel konjski bič s srebrnim držajem. Imel je rjavo brado, bil rdečih lic, kakor da bi bila barvana. Drugi je bil temu podobno, vendar ne tako dragoceno oblečen, bržkone je bil njegov hlapec. Rdečkasta brada in globoko doli potisnjen klobuk je zakrivala obraz, tako da ga ni bilo mnogo videti. Nepoznavajoča navada pri ttej častni mizi sta se gostom lahko priklonila in sedla k mizi.

Ta dogodek, ki je bil v očeh meščanov velikanski pogrešek proti predpravici častne mize, je za trenutek prekinil vsak pogovor. Cehovni starešine so zrla na nepovabljenca, vendar ni nikdo rekel kake neljube besede. Prišleca pač nista poznala navade, zato se jima je ta pregrešek odpustil.

"Konjski trgovec s svojim hlapcem!" je rekel nek cehovni starešina, in pogovor je tekel dalje.

Tujca sta si naročila vina in mesa. Jedla sta in pila in se navidezno nista prav nič brigala za precej glasne pogovore pri mizi. V resnici pa ni kralju ušla niti ena sama besedica. Slišal je stvari, da se je bal in se sramoval.

"Obstreljenega admirala ne bo noben prijatelj domovine obžaloval," je rekel Marcel, takratni predsednik trgovske zbornice. "Še veliko hujšo kaznen je zaslužil, kakor pa navadno smrt. Jaz ne morem razumeti, kako more kralj takega lopova odlikovati in ga imeti kot svojega zaupnika, — lopova pravim, ki je že davno zaslužil, da pride na vislice."

"To se še da razumeti," je rekel drugi; "Coligny je pač star, zvit lisjak, ki zna mladega človeka, kakor je kralj Karol, za nos voditi in slepiti. Tako ga je preslepil, — admiral namreč kralja —, da nam bo vojna s

Špansko prinesla Flandersko in toliko slave, da cela večnost ne bo zadoščala, da se porabi vsa ta velikanska slava, ki jo bo imel Karol IX. iz vojne s Špansko. No, — — mladi ljudje so pač častihlepni! Kaj radi sedejo na limanice, ki so namazane s slavo! Mladost pač ljubi bleščéče se stvari, kakor zlato, bogate pokrajine in slične stvari. Ko bi vsaj tako neumno govorjenje ne privedlo do vojne! — — Olikovanja admiralova na dvoru se lahko razumejo! — — Toda nekaj drugega ne morem razumeti, — — namreč s katerimi sredstvi in s katerim vojaštvom se izvojuje vojna s Špansko. S to peščico Hugenotov? — — Toliko bistrumnosti — — ne, — — toliko pameti, hočem reči, bo pa kralj vendar le imel, da bo spoznal, da je vojska s Špansko nemogoča in da je francosko ljudstvo proti taki vojni. Kaj," rekel je jezno, "svoje sovornike naj bi mi pobijali ob strani naših najbolj zagrizenih sovražnikov, — — Hugenotov? Za tako neumne, za tako prismojene, za tako breznačajne naj nas ima kralj? Da, — — ko bi prišlo do vojne z našimi smrtnimi sovražniki, z Angleži, vse bi dali do zadnjega vinarja, da zadnje kaplje krvi! Toda proti Španiji? Ha, ha, — — tega Francoza bi rad videl, ki bi svoje verske tovariše brez vsakega vzroka zavratno napadel!"

"Počasi, počasi Vaultier!" rekel je drugi zaničljivo. "Ti misliš, da je naš kralj, kratkoviden, slep, zabit, — — kar pa nikakor ni res. Kralj je velikodušen in pričakuje, da bodo Francozi ravno tako velikodušni. Naš Karol se bo gotovo še spominjal, — — vsaj še ni dolgo od tega, — — kako mu je Coligny večkrat stregel po življenju. Spominjal se bo še, kako je Coligny opustošal najlepše pokrajine naše domovine. Spominjal se bo, kako je rušil naše cerkve in moril katoličane, sežigal naše duhovne, — — oskrunjal naša svetišča, — — me-

tal presveto Rešnje Telo v ogenj, francoski kralj gotovo še ni pozabil, kako je Coligny sklepal zveze z našimi zakletimi sovražniki, — — kako je jemal od njih denar, — — kako jim je izročil naša najboljša pristanišča! Kralj gotovo še ni pozabil, kako je admiral pozval tuje, najemniške čete v deželo in jim prepustil cela mesta v ropanje! Za vsa ta junštva Colignyjeva in njegovih pristavev ve kralj! In vendar mu je velikodušno odpustil, — — postavil ga je na čelo svojih armad, da bo napadel našo katoliško sosedinjo, Špansko! Res, lepo je to! In ker misli velikodušni kralj, da smo mi ravnotako velikodušni, misli, da smo na Colignyjeve zločine in grozovitosti že davno pozabili. Hugenotskim krivovercem naj bi mi pomagali ropati po Španski, pomagali jim uganjati grozovitosti, kakor so jih uganjali pri nas! — — Vidiš, Vaultier, kralj ni kratkoviden, kralj ni slep, kralj ni zabit, ampak kralj je neskončno velikodušen!"

Pri mizi sedeči možje so se pričeli na ves glas smejeti.

Kralj pa je sklonil glavo proti krožniku, ne da bi jedel, to kar je ravnokar slišal, ga je zadelo v živo.

"Pri vsej tej stvari obhajajo človeka prav posebno misli," rekel je nek trgovec, kojega lepa obleka in težka zlata verižica je pričala, da je moral biti dokaj premožen. "Če Coligny ne namerava nič drugega, kakor da bi ljudstvo kralja sovražilo, potem je ta svoj namen že davno dosegel. Če se kralj danes odpove prestolu, — — nikdo ne bo jokal za njim. Če pa razjarjeno, ogorčeno ljudstvo ne bo jokalo za Karolom, če se odpove prestolu, tudi ne bo jokalo, če ga bodo iz prestola spodili. Ni li morda Coligny ravno tega nameraval? Ali je hotel morebiti hugenotskemu Navarskemu kralju, ki se je še pred par dnevi oženil z Margareto Valois, pripraviti pot?"

(Še pride.)

Spisal: Ivan Joergensen

Prevel: Prof. Dr. F. T.

E V A

Roman iz modernega sveta.

(Konec.)

XIV.

Noč poteka, grom grmi iznova in dež curkoma lije. Nežika spi, Janko Bjerre pa nemiren stopa po sobi gori in doli. Ura gre že čez polnoč.

Janko postoji ob oknu in zre ven. Višnjevi bliski mu kakor poprej odkrivajo hiše z zelenimi zavesami, rumeno naraslo reko — in prazno cesto ob vodi. Nobena svetiljka ne gori, na nobenem oknu ni videti luči in živega človeka ni zunaj. Mesto Luzern spi, od nikjer ni upati kake pomoči, tudi v hotelu je vse mirno.

Klobase na Jankovem obrazu bole in gore. Stopi k zrcalu, toda ogorčen takoj odskoči. Ta blede, podivjani obraz z dvema širokima kot plamen rdečima klobasama — ali je to njegov obraz? "Grd kot hudič!" je rekla Nežika — "kot kak hudič?"

V ustih ima neizrečeno trpek okus — ali ni mogoče dobiti nobene pijače? Da, voda, voda stoji na umivalniku. Bjerre stopi tja in naliže in pije — toda voda diši umazano.

Ko kozarec nazaj postavlja, običi njegov pogled na podobi nad umivalnikom. Podoba predstavlja — kaj naj pač v teh praktoliških pokrajinah drugega predstavlja kakor — Marijo z Jezuškom? Podoba je majhen in slab oljnat odtis, otrok počiva na materini roki, v levici drži jabolko, desnico po dviga. Ta otrok zre vanj iz okvirja z velikimi, kostanjevo rjavimi očmi, vanj zre in Janko se noče odtegniti njegovemu pogledu. Janko zopet in zopet motri tega otroka, pa še vedno poln zagrizenega klubovanja in sovraštva.

Nato stopi k vratom in prisluškuje . . . Nič ni, vse je tiho. Najbrž je bila samo gola domišljija, kar je prej skrivnostnega slišal.

Prišla sta pač v staro in na pol razpadlo gostilno — to je vse! Voila tout, reče potihoma in zdi se mu, da ga je ta francoska beseda zaradi svojega blagoglasnega zvoka pomirila. Ako moremo voila tout reči o kaki stvari, potem pač ne more biti tako hudo . . .

Janko se zopet povrne k umivalniku, na katerem še vedno brli luč pred podobo. Ali bo luč zdržala celo noč? Janko mora namreč čuti, čuti celo noč, da slednjič napoči dan — blaženi in rešilni dan!

Nasloni se na umivalnik — saj to je edino zdravo pohišstvo v vsej sobi. Ta otrok na podobi ima oči, ki se mu zde tako znane. Ali prihaja to odtod, ker jih je že prej opazoval? Ne — stoj — ali niso to oči njegove žene, orehovorujave? Ali pa — ali pa — da, da, to so oči njegovega mrtvega otroka. To so Sigurdove oči...

Bjerre je bil na Sigurdove oči že zdavnaj pozabil. Zdaj se jih pa v hipu spominja, kakor jih je videl zadnje jutro, tisto jutro namreč, ko je otrok umrl, potem ko je bil več dni in noči bolan. Cele noči je takrat prečula Eva ob mali zibelki, dočim je njen mož mirno in brezskrbno spal. Zato se spominja zdaj Janko tudi njenega obraza v tisti jutranji uri; tedaj je Eva vstopila v sobo, ga na rahlo vzbudila in rekla: "Janko, vstati boš moral — mladi Sigurd umira." In Janko je skočil po koncu, se oblekel in hitel k detetu, ki je trenotek pozneje vzdihnilo. Do zadnjega diha so visele dečkove oči na Evi, tiste velike, proseče oči, ki so na videz venomer ponavljale: "Oh, mama, ali me ne moreš rešiti te muke?" In zdaj vidi Janko pred seboj tiste otroške oči, ki ga opazujejo, kakor so takrat opazovale njegovo ženo, in zdi se mu, da

tudi njemu govore: "Oh, oče, ali me ne moreš rešiti te muke?" Bjerre srepo gleda in se utaplja v misli. Od katere muke ne bi otrok bil rad rešen — in ali mar prosi zamanj?

V hipu ga spreleti mrzla zona, od mraza se začne tresti in trepetati. In tedaj mu stopi pred oči odgovor, pisan z žarečimi črkami, po njegovem mnenju sicer nezmyseln in nesprejemljiv odgovor, kateremu se pa ne more izviti.

"Tvoj otrok je umrl kot pogan, tvoj otrok prosi, da bi ga rešil peklenjskih muk."

"Neumnost!" reče Bjerre glasno in surovo tja v en dan. Vendar neprestano upira svoje oči v podobo, pred katero plapola luč z dolgim in kadečim se stenjem.

Iz zamišljenosti ga vzdrami ropot, ki prihaja od sobnih vrat; študiju sem prišel na nekaj novinek je s krepkimi pestmi potrkal nanje. Bjerre skoči tja in skuša s potečimi se rokami trdno držati kljuko, ki jo nekdo zunaj obrača. Z rameni pa se vpira z vso močjo v vrata, ki se na znotraj odpirajo.

"Halo! Kdo je tu?" kriči ven z razjarjenim glasom. Toda nobena odgovora ne dobi, napad pa postaja čimdalje hujši.

Od vrat skoči Janko k Nežiki in jo silovito potresa: "Nežika! vstani vendar! Zločinci hočejo vdreti." Toda ona tako trdo spi, da je ne more vzbuditi. Samo preobrne se in s srečnim nasmeškom okrog usten vzravna, da more še dalje spat.

"Da, Einar, zdaj pa zdaj pridem," govori v pol snu, ko jo Janko trese in budi.

Bjerre jo slednjič pusti dalje spat. Po vsem životu tresoč se, stopi naglo k oknu — toda pregloboko je do tal. Nevihta se je razpodila, le velikji, višnjevi in brezslisni bliski švigajo nepre-

stano sem in tja in mu odkrivajo razgled na že znano okolico. Zunanaj nekdo neprestano trka, vrata se že podajajo. Vsak hip bodo vlomilci notri. In potem? V duhu že vidi, kako se bo pograbil s tistimi čudnimi postavami iz spodnjih gostilniških prostorov, kako ga vržejo na tla, tišče za grlo in ga davijo . . . V hipu je mrtev — mrtev tedaj, ko je ravno mislil, da je začel živeti, mrtev v svojem 27. letu.

Pa ne, saj to ni mogoče, to je nesmiselno, to ne sme biti! On, ki se je še včeraj zvečer vozil z Nežiko po blesteče višnjem Zueriškem jezeru, on naj je že v naslednjem trenutku mrtvo truplo, ki leži na teh umazanih tleh? Sicer pa bi se bila temu lahko izognila, ko bi le ne bilo pri "Engelnu" vse zasedeno, ali pa če bi se bila včeraj zvečer dalje peljala in poiskal drugi hotel. Oh, da bi se vendar bila dalje peljala!

Vsa njegova duša se oklene te edine rešilne misli. V duhu vidi, kako se z Nežiko pripeljeta, izstopita in hitita proti gostilni. Namesto pa da bi ostala, se naglo povrnela h kočiji, zapreta za seboj vrata in kočijaž brzo odpelje dalje. Kmalu nato sta že v svetli in udobno urejeni sobi, ki ima električne luči in električna zvonila. To novo sobo vidi tako razločno pred seboj, da bi že lahko notri stopil, a obenem prosi in prosi, če sme vstopiti. Toda prepozno je: Kar se je zgodilo, se je zgodilo, kazalca časa ni mogoče niti za najmanjšo minuto nazaj potisniti, kar si je izbral, to ima, izpremeniti se ne da več: kakor v pasti je ujet, brez moči, brez izhoda, brez rešitve, brez odrešenja . . .

Brez odrešenja!

Te zadnje besede govori glasno pred se in parkrat zaporedoma ponovi: Brez odrešenja! Brez odrešenja!

Obide ga globoka groza — groza gotove smrti in brezupnega in brez rešilnega pogina . . .

Ne da bi vedel, kaj dela, se pred podobo otroka zgrudi na kolena, razprostre roke in kliče na vso moč:

"Reši me! Reši me!"

Kako dolgo to ponavlja, sam ne ve. Oklene pa se tega klica kakor potapljači rešilne vrvi, ki naj bi ga potegnili na suho. Ko se slednjič zave, ga že pozdravlja dan skozi okno; soba je svetla in prijazna, grom je potihnil, nočni napad liki hude sanje izginil. Pred pogorelo svetiljko in siromašno oljnato sliko, ki se vidi v jutranjem svitu umazana in malo privlačna, pa kleči Bjerre, polnskelečih ran, toda duševno potolažen, in moli neprestano, neumorno za svoje življenje, za svoje odrešenje . . .

XV.

Doma na Danskem sta sedela isto noč dr. Foersom in Jakob Geismar v delavnici mladega zdravnika in se zabavala. Odkar je Nežika odšla, Foersom več ne uporablja družinske sobe.

"Kako pa gre malim in zanimivim živalicam?" vpraša stari umetnik, s prstom kazaje na mali mikroskop, čigar svetla medena cev se lesketa pod velikim steklenim zvoncec. "Ali je na spodnji ploščici kaka živalica, da jo lahko vidim?"

"V zadnjem času se nisem prav nič pečal z mojimi glivicami."

"Tako, kaj naj pa to pomeni?"

"Ne, ne smeš me napačno umeti! To se ni zgodilo iz tistega razloga . . . Toda pri svojem ga, zato pojmujem vso stvar drugače kakor doslej."

"Ali je morebiti kaj takega, da tudi jaz lahko razumem?"

"Da, to lahko razumeš, ako te res zanima?"

"Torej na dan z novostjo! Če pa je ne bom razumel, se bom dal poučiti."

"Stvar je ta-le," razlaga dr. Foersom. "Doslej smo polagali vso važnost na bela krvna tele-

sca, češ, ta nas varujejo pred povzročitelji bolezni. Učili smo: čim močnejša in krepkejša so ta telesca, tem bolj varen je človek pred boleznijo, tem bolj dolgo bo živel. V zadnjem času pa uči Meučikov, ravnatelj Pasteurjevega zavoda, ravno nasprotno: ako hočemo preprečiti starostno oslabljenje in tako človeško življenje podaljšati, moramo bela krvna telesca zamoriti. Ta učenjak je iznašel tudi posebni serum, toda ta je tako hud, da zamori vsa telesca, koristna in škodljiva. Tako je torej človek napram kali bolezni še vedno brez moči. Zato moramo poiskati drugo pot, po kateri bomo mogli odstraniti bolezen in preprečiti postarjanje."

"Hočeš reči, pustimo vse tako, kakor je ljubi Bog naredil," mu seže v besedo Geismar.

"Da, to sem hotel reči. Narava je modro urejena, kakor sem imel navado v šali reči. Zdaj pa čim bolj uvidevam, da je to resnica . . ."

Foersom nekoliko pomolči, potem pa reče z zamolklim glasom:

"Ravno o tej stvari smo govorili zadnje pomlad, ko je bil nekoč Bjerre tukaj. Jaz takrat še nisem vedel, kar danes vem! Bjerre je tedaj proslavljal bela krvna telesca kot znamenje sebičnosti, prasnovi in prasemeni vsega bitja in žitja. Rekel je, da moramo okrepiti sebičnost, ako hočemo premagati krščansko odpoved in samozatajevanje. Napiivali smo življenju in pravicam življenja in želeli smrt veri in zatajevanju. Bil sem v bistvu z njim enih misli, čeravno sem se bal popolne, nebrzdane svobode.

Danes sem drugačnih misli, danes uvidevam, da so si bela krvna telesca in sebičnost duhovno podobna. Sebičnost zamori v nas tiste ude, ki delajo, sebičnost rodi v nas nestalno in slabotno življenje čustev in nagonov, napravi nas enake živalim in rastlinam, izpodkoplje v nas veselje do dela, uniči nam zavest dolž-

nosti, umori nam voljo in pogine z obupom, naveličanjem življenja, samomorom ter duševno in telesno smrtjo. Sebičnost je kal smrti — v tej točki moramo mi, humanisti, soglašati s kristjani."

Po besedah mladega zdravnika je v sobi nekaj časa vse tiho. Geismar podpira, na stolu sedeč, svojo brado in zre s svojimi velikimi očmi srepo pred se.

"Da," prekine slednjič molk in globoko vzdihne: "ako v tej točki s kristjani soglašamo, potem smo lahko tudi v vseh drugih z njimi enih misli. Kajti tu je pravzaprav pes pokopan!"

"Kar mene tiče, lahko," odgovori Foersom. "Za me je bil darvinizem usodepoln. Že kot dijak sem se ukvarjal s svetovnimi uganjami in sem se popolnoma zaril vanje. Tu pa je prišel Darwin, skromno in tiho, in je rekel: "Ne bodi vznemirjen, vse se vrši naravno!" Študiral sem dalje in sem razumel, da se svet takorekoč sam od sebe razvija in zato nam je misel na Boga nepotrebna.

Toda v zadnjem času sem začel svoje prepričanje revidirati; zdi se mi namreč, da so mnoge moje novejšje nazore moli prejeli, dočim je ostalo moje prvotno prepričanje v globini duše nedotaknjeno.

Čim bolj proučujem živali in njih lastnosti, tembolj uvidevam, da se razvoj iz manj popolnega v bolj popolno ne vrši sam od sebe, ampak da je nekdo, ki vse to razumno vodi in ki ima z vsem stvarstvom tudi gotov namen in smoter."

"To bi se reklo z drugimi besedami?" vpraša Geismar obotavljaje se.

Dr. Foersom ga resno pogleda:

"To bi se reklo s starimi besedami: In Bog je rekel: Zemlja naj požene travo, ki naj zeleni in rodi, seme zemlje naj požene sadno drevje, ki naj v svoji vrsti da sad, v katerem je zapopadeno bodoče seme. Voda naj da plazeče in plavajoče živali z o-

življajočo dušo. Zemlja naj rodi živa bitje svoje vrste, krotko živino in črve in divje zveri . . ."

"Da, Geismar, jaz sem tako daleč prišel, da moram s francoskim pesnikom, ki sem ga nekoč zaničljivo imenoval duševno bolnega človeka, priznati, da je bil Mozes največji učenjak, kar jih je kdaj živelo na svetu . . ."

Le seul savant, c'est encore Moise.

Dan v juniju je — izmed jasnih eden najbolj jasnih dni.

Po zakrivljeni glavni cesti starega mesta, kjer je bila doma Eva, je prihajal učitelj na ondodni gimnaziji, Janko Bjerre. Obleko ima letno, nekoliko pokrajinsko, rumene čevlje in belo čepico. Ko tako koraka, poje sam s seboj polglasno, pa ne Bellmannovega napeva! Kajti od tistih Bellmannovih noči je poteklo že mnogo let.

Kmalu dospe do stare hiše, do Evinega doma, ki je zdaj tudi njegov. Ko vstopi, hiti po dolgem in hladnem hodniku naravnost na zeleni in solnčno razsvetljeni vrt.

Na spodnjem koncu v uti sedi njegova žena. Ko ga zapazi, da prihaja, mu gre nekoliko korakov nasproti. Eva ni več tako mlada, ima pa še vedno svoje velike, rujave oči in svoj jasen, dobrotljiv nasmešek, in zdaj tudi Janko Bjerre uvideva, da je njegova Eva najboljša žena na svetu.

In pred uto na solncu stoji majhen voziček, v katerem spava rdečeličen fantek zdravo in mirno spanje.

Janku Bjerre vzvalove prsa od veselja, ko zagleda oba dva — mater in otroka. Knjige, ki jih je prinesel s seboj, položi na mizo v uti, na vrtu se čuti tako srečnega in mogočnega kot kralj v svojem kraljestvu.

"Kje je pa Lizika?"

"Lizika je odšla s staro materjo na pokopališče . . . Ali pa veš Janko, kaj je danes za en dan?" reče Eva z nekoliko otožnim obrazom.

Janko postaja nemiren — kar se zgodi vselej, če le pomisli, da ni zaslužil take sreče in da ni vreden, da ga gorko solnce obseva.

"Danes je smrtni dan malega Sigurda, ali si že pozabil?"

Eva ga pomembno pogleda in zdi se, kakor da bi hotela v njegovi duši iznova poživiti spomin na trpke pretekle čase.

Janku je hudo, ko se spomni na tisti dan. "O ta mali Sigurd!" reče otožno. Sicer ne veruje, da bi duše nekrščenih otrok trpele večno kazen, vendar pa se kot veren kristjan boji, da bi večno ne bile ločene od Boga.

"Janko, zdaj le ti hočem omeniti neko stvar, katere pomen bi ti prej ne bil umeval — in jaz sama tudi ne. — Jaz sem krstila malega Sigurda, predno je umrl. Krstila sem ga tisto jutro, predno sem tebe vzbudila in poklicala. Čeravno takrat nisem imela skoro nobene vere, krsta vendar nisem mogla opustiti. Škodilo mu pač ne bo, sem si mislila. Iz vrča na medicinski mizi sem vzela nekoliko vode, polila Sigurdovo glavico in zraven izgovarjala besede . . . Pozneje sem poprašala in zdaj z gotovostjo vem, da sem ves obred pravilno izvršila . . .

* * *

V stari uti sedita drug poleg drugega, Janko Bjerre in njegova žena. Vse njegovo življenje se mu pokaže v tej uri kot nekaka zlata vsota, ki mu jo polože v naročje — in ta dan je izmed jasnih eden najjasnejših. Tu v tem vrtu ga je pred mnogo leti Eva spremlila do vrat, potoma se je sklonila, da pobere odpadlo jabolko. Po tem vrtu je hodila, sama s svojo materjo, ko je bil on daleč proč — v vsakem oziru daleč proč. In danes sedi zraven nje kot njen mož in hišni oče!

Janko Bjerre misli na svojo zablodo, na svojo prevzetnost, na svoj greh in svoj padec; a hkrati misli tudi na svojo rešitev, na svojo povrnitev, na svojo pokoro in na iskanje resnice skozi dolgo vrsto let. In na celi tej dolgi, ne-

varni in težavni poti mu liki morskazvezda nad valovi sveti svetipodoba Eve — njegove žene.

"Ali veš, Eva?" reče Janko, prijemši Evo za roko, "ali veš. Eva, kaj pomeni tvoje ime? Ime je hebrejsko, po naše bi se reklo: Mati živih. Ako ga bereš nazaj, dobiš latinsko besedo Ave, kar znači: Zdrava, Pozdravljena! Ave Eva — to se pravi: Blagor tebi, mati živih!"

"Tako lepo ime ne pristojameni," de ona resno.

"Pač, pač!" odgovori Janko. Ali nisi ti mati nas vseh, ki živimo v tvoji bližini? Z materino skrbjo in ljubeznijo skrbiš za nas vse. Ti si mati svoje matere, napram meni si dobra kakor mati; in ti si mati tvojih otrok, živčih — in tistega, ki je mrtev, ki pa si ga rodila za večno življenje.

Ave Eva! Blagor tebi, mati živih!"

XVII.

Ob starodavni cerkvi San Frediano, v odaljenem laškem mestu, se razprostira Karmeličanski samostan. Danski popotnik, ki bi slučajno tja zašel, se bo zelo začudil, če mu povedo, da živi za obzidjem tega samostana neka danska nuna. Ako si izprosi od duhovnega predstojništva dovoljenje, sme stopiti v samostansko govorilnico; tu bo lahko izpregovoril nekoliko besed z dansko sestro, o kateri bi mu svet ne mogel dati veliko pojasnila. Ta danska nuna je namreč tista ženska, ki je nosila nekoč ime Nežika Foersom. Njen mož ji je odpustil njeno nezvestobo in jo spet spre-

jel za svojo ženo. Živela sta več let skupaj, tiho in zadovoljno, v malem mestu blizu Kopenhagna. Po raznovrstnih poskušnjah in samozatajevanju sta slednjič oba prestopila v katoliško vero. Dr. Foresom je kmalo potem umrl, dasi je bil še precej mlad. Njegova žena se je po njegovi smrti poslovila od sveta, stopila je v ta strogi red, katerega članice imajo poleg navadnih treh redovniških obljub tudi dosmrtno klavzuro: nikdar se ne pokažejo iz samostana, dokler jih nekoč ne poneso k večnemu počitku. V svoji tihi in molčeči celici živi Nežika; z molitvijo, postom in delom ne sledi Evi, ampak Mariji — tu v samostanu ne služi materi živih ampak Materi večnega življenja.

Mater vitae aeternae, ora pro nobis!

O, ko bi naši dečki posnemali ta-le prekrasni zgled!

V boju za resnico in pravico.

Piše Prof. Rev. F. Pengov.

1. UVOD.

Težko dobite v vseh preteklih stoletjih državnika, ki bi mu bil sv. Oče sam dal postaviti spomenik in mu napravil sam nagrobni napis. Ta čast je doletela v polpreteklem času moža, kojega slika bi radi pokazali svojim prijateljem. V ameriškem kolegiju v Rimu stoji marmornata soha Garcia Moreno v nadčloveški velikosti, ki so jo postavili na povelje Pija IX. v spomin na velike zasluge tega moža. Mož, ki ga je sv. Oče Pij IX. tako visoko čislal, četudi je živel in deloval daleč proč v južni Ameriki, zasluži gotovo, da ga spoznajo in vzljubijo tudi Slovenci to in onostran oceana.

Mirno lahko trdimo, da med mnogimi velikimi in plemenitimi možmi, ki so se borili zadnje stoletje za vero in Cerkev ter delovali in trpeli za blagor svojih rojakov, ni bilo nobenega večjega in plemenitejšega od Garcie Moreno. A mož, ujnak in mučenec, kot je G. Moreno, ki je rešil pogina in prenovil cel narod, čegar delo in trpljenje, usoda in vspehi so tako čudoviti, da bi človek komaj verjel, ta mož pač zasluži, da ga proslavi spretnejše pero in mu postavi med slovenskim cis in transatlatskim narodom dostojen spomenik v obširni knjigi.

Garcia (izgovori: Garsija) Moreno, predsednik republike Ekvador je izdihnil svojo dušo pod orožjem morilcev pred 50 leti (1875.), rojen pa je bil 24. decembra 1821. Njegova domovina je praznovala z velikimi slovnostmi stoletnico velikega državnika, ki je bil zanje "verska in narodna čast." S temi besedami ga je označil Msgr. Palit, nadškof v Quito. A slavni ta krščanski državnik ima pravico, da se pokloni njegovemu spominu vesoljni svet. To je želja svetega Očeta, v kojega imenu je izrekel kardinal Gasparri željo, naj bi naš

le manifestacije, ki jih je prirejalo ekvadorsko ljudstvo svojemu velmožu, odmeva tudi med katoličani vseh drugih narodov, da tako pokažemo vsi skupaj hvaležnost in ljubezen junaku, ki si je pridobil toliko zaslug ne samo za svojo domovino, ampak tudi za civilizacijo sploh.

G. Moreno je čudovit in žal v našem času tudi skoro edini zgled ne samo krščanskega predsednika države, ampak tudi poglavarja krščanske države.

Leon XIII. ga je bil proglasil za "bojevnika za katoliško vero;" Benedikt XV. zagotavlja, da je bilo vladanje tega odkritosrčnega in navdušenega katoličana realizacija (udejstvovanje) nesmrtnih načel sv. evangelija v političnem in družabnem življenju." G. Moreno je bil kot vladar ljudstva z eno besedo, "pravi mož Jezusa Kristusa," kakor ga imenuje Louis Venillot.

Božja Previdnost je dopustila v pouk drugim narodom, da se je v mali južnoameriški republiki pod le prekratkim predsedstvom tega državnika, uresničila obljuba božja: "Iščite pred vsem božje kraljestvo in njegovo pravico in vse drugo vam bo navrženo."

Precej po Morenovi smrti je zapisal njegov rojak v listu "l'Univers" besede: "G. Moreno je bil posebljena vera, obenem pa tudi znanost, trgovina, industrija, vtelesen red v državi, ponosen in časten mir." In 46 let pozneje je izjavljal nadškof Quitanski javno, da lahko opaža vsak tujec, ki pride v Ekvador, še danes v prvem hipu velika dela, ki jih je izvršil G. Moreno za svojo domovino. "Narod," nadaljuje msgr. Polit, "bi bil gotovo zelo nehvaležen, ko bi mogel kdaj pozabiti svojega dobrotnika, njegovih čudovitih del v nravnem in gmotnem oziru, moža, ki je narodna slava Ekvadorja." —

Ali ni toraj primerno, da se spomnimo njega in njegovih del tudi mi?

2. REPUBLIKA EKVADOR PRED NASTOPOM G. MORENO.

Predno spregovorimo o junaku samem, dovolite besedico o njegovi domovini, na katero so Ekvadorci ravno tako ponosni kot n. pr. Švicarji. I to po pravici. Kajti nikjer na svetu ne najdete na tako majhni površini toliko čudovitih naravnih izprememb. Sicer je pa deželica, ki se stiska med Tiho morje in visoke Andene ravno tako majhna: saj sega od morja, čegar valovi kopljejo njegovo veliko pristanišče Guayaquil celih 1300 k. m. v notranjost južne Amerike. Njena površina meri okoli 300.000 štirjaš. km., a ima le kaka 2 milijona prebivalcev. Večina ljudstva je naseljena na visoki planoti, ki leži med vzhodnimi in zapadnimi Kordiljarami, v višini kakih 2800 m nad morjem. Tukaj gori leži tudi prestolnica Quito.

Ekvador je dežela ognjenikov in potresov. Vezuv z vsemi svojimi izbljunki je prava igrača v primeri s tem, kar so v dolgih geoloških dobah napravili ekvadorski vulkani: 36 takih veličastnih dimnikov si sledi kar po vrsti. Večina je ugasnila, trije pa še vedno delujejo: Kotopaxi, Tunguragua, Sangay.

Podnebje v Ekvadoru kaže vse razlike, ki si jih le morete želeti: ob reki Amazonki vroče (tropsko) podnebje, drugodi subtropski klima s krasnimi gozdovi, še drugie zmerno podnebje z raznimi žiti in pašniki za živino. Kar opažamo pri nas tekom celega leta, to imate lahko v Ekvadoru vsak dan v različnih legah dežele: od največje vročine do polarnega mraza na vrhuncih ognjenikov z večnim snegom. Quito s 15 stop. C. srednje letne topline je dežela večne spomladi,

gozdne pokrajine ob amazonski velereki so dežele večnega poletja, vrhovi gora pa večna zima. — Prebivalci so zelo različni: belokožni Španci, domačini Indijanci, črni zamorci in mešanci: mestici, mulatje in zambos. Politično se je rodila republika le malo popreje predno je ugledal G. Moreno luč sveta. Od 16. stoletja pa do začetka 19. stoletja so bile razne današnje j. ameriške države španske kolonije. Ko pa je podrl Napoleon prestol dinastije Karola V. tedaj je dvignil Bolivar, čegar spomin slavi latinska Amerika pod imenom "Osvoboditelja" vse španske kolonije od Kalifornije do Mehike, od Čilije do Argentinijske proti španski vladi, ki je morala polagoma zapustiti torišče. L. 1819. je proglasil kongres v Augosturi neodvisnost treh držav: Venezuele, Nove Granade in Quito pod imenom republike Kolumbija. A po smrti Bolivarjevi se je jela rahljati ta zvezna država in l. 1832. se je ustanovil Quito kot samostojna republika Ekvador pod predsedstvom generala Flores, bivšega častnika Osvoboditeljevega.

A ta zamena Ekvadorcem ni bila v korist. Lepa reč je svoboda in tudi republikanska ustava utegne biti sama na sebi zelo popolna, da idealna, a kaj, ko Ekvadorci niso bili zreli zanjo. Začela se je doba prežalostnih prevratov, prekinjenih od časa do

časa od nič manj pogubnih diktatur (vlad samovoljcev in nasilnikov). Bolivar sam je slutil to nesrečo. "Priborili smo si neodvisnost," je govoril zadnja svoja leta večkrat, "zato smo pa izgubili vse druge dobrine." In preroško je napovedal: "Dežela bo krvavela pod udarci ljudstva brez brzda, nato pa pala v kremplje nevidnim glodalcem, ki jo bodo požirali brez usmiljenja in brez sramu." Na las natančno se je izpolnila napoved. Pod špansko vlado se ljudstvo ni imelo prilike naučiti, kako se vlada, bilo je le vladano. Stare tradicije je pozabilo, novih si pa ni pridobilo in tako se je igralo vlado brez izkušnje, brez zgodovine, brez političnega razuma. Odtod pa tudi večne politične zmešnjave notri do časa, ko prime G. Moreno državne vajeti v večje roke. Revolucija je sledila revoluciji; samo za časa predsednika Rocca od leta 1845.—49. jih štejejo nekateri 19, drugi celo 23! Z redkimi izjemami so mislili državni predsedniki in uradniki, ne kako bi bolje služili javni blaginji, za kar so bili dobro plačani, ampak na to, kako bi svoje mesto radikalneje izrabili zase in za svojo žlahto (porodico). Državni denar so lahko miselno zapravljali, delali brez skrbi nove državne dolgove, izpodkopavali so ne le materialno blagostanje, ampak kvarili tudi nravnost ljudstva ter uganjali

najstrašnejšo korupcijo. Zato se je polastila nevednost, strastno strankarstvo in podivjanost vseh slojev.

Ko je stopil v politično areno Garcia Moreno je bil Ekvador na smrt bolan organizem, ki je krvavel iz tisočerih ran. Vsem se je zdelo, da more le še hirati ob robu svojega gróba; tudi zelo modri inozemski politiki so smatrali za nemožno, da bi ga še kdo ozdravil. Ustava sama namreč, na katero so Ekvadorci bili tako ponosni, ni dovoljevala vladi energičnih sredstev, katera bi edino mogla biti uspešna. Popolnoma demokratična ustava je preveč podrejevala regenta suverenemu ljudstvu, zdravnika nes pametnemu bolniku. —

Vendar je pa Floris še dovolj srečno upeljal novo državo, kakor je pozneje tudi častno umrl pri njeni obrambi. Toda moč in slava sta polagoma zadušili njegove naravne vrline, protiustavno si je podaljševal svoj mandat in povečeval svoje predprave in ker mu Cerkev ni hotela biti ponižna dekla, jo je zatiral. A vse to skupaj mu je bilo v pogubo. L. 1845 izbruhne revolucija v Guayaquilu, se razširi kmalu preko vse republike in prežene prezidenta v prognanstvo.

Med domoljubi, ki so se bili borili za osvobojenje Ekvadora se je odlikoval mlad advokat 23 let, ki mu je bilo ime Garcia Moreno.

(Še pride.)

Glasnik društev Najsvetejšega Imena.

KAJ pa naša možka in mladeniška društva Najsvetejšega Imena, ali kaj pridno delajo? Precejšnje število smo jih imeli pred leti. Koliko jih imamo sedaj? Najbrže še več. Upajmo vsaj.

Mesec januarij, pred vsem prva nedelja v mesecu, je posebno nedelja dela za Holy Name.

Društva, se gibljete? Kaj ste kaj naredili, da bi pospešili svoje začeto delo? Prosimo poročil. Ta predalček bo vsaki mesec odprt Vam, društvniki, za Vaša poročila. Bomo videli, kje je še kaj življenja. Od koder ne bo glasu, bomo vzeli za znamenje, da vse spi. Zato na noge!

Kako se gibljejo.

Chicago, Ill. — Naše društvo H. N. sv. Štefana ne spi, dasi bi lahko nekoli-ko več življenja pokazalo. Skupna sv. obhajila so sicer jako dobro obiskana. Samo še društvene seje, ko bi bile nekoliko bolj obiskane.

Da se naredi red, glede članov, ki so "dezerterji" naše armade Svetega Imena je določil naš duhovni vodja, da se mora vsak član vsako leto sproti vpisati v društvo, oziroma se vsako leto decembra ali januarja prijaviti pri tajniku, poravnati stari dolg in se izraziti, da hoče tudi za to leto spadati v društvo. To je tudi ureditev nadškofijske

zveze, ki razda vsako leto prvo nedeljo posebne listke vsem možkim po cerkvah, da se napišejo. Tako je tajniku olajšano delo, red je in pa vsako leto vemo, pri čem da smo. Svetovali bi tudi vsem drugim društvom H. N., da bi enako naredila.

Indianapolis, Ind. — Kakor smo čitali v "Ed. Am. Sl." se naši možje v društvu Holy Name tam doli v Indianapolis precej dobro drže in gibljejo. Imeli so svoje četrtletno sv. obhajilo in shod, katerega so se člani dobro udeležili. Dopisnik se sicer pritožuje, da ne prihajajo

vsikdar vsi. To je povsodi. Nikdar ne bodo vsi. V vsakem društvu so tudi nemarni člani. Vendar da le društvo kot tako, to je odbor z večino članstvom, krepko gredo naprej. Vse drugo bo prišlo samo po sebi. Le krepko naprej, možje!

Enako isti dopisnik poroča tudi o materinskem društvu, da gredo naše matere tam doli v Indianapolis tudi krepko naprej. Je tudi lepo in nas veseli to poročilo. Matere, vi morate povsodi naprej. Za vami bo moral iti mož in bodo prišli tudi otroci.

MOŽ, V RESNICI MOŽAK!

MOŽ,
veren krepak,
vedno sebi enak,
Mož, v resnici možak!
K nebu dviga oči . . .
Glej, kot drevo
trdo v zemljo
zasajeno stoji:
močen je hrast,
naj ga tudi strese vihar,
ne podre ga nikdar! —
Tebi, o Mož,
hvala, priznanje in čast! —

Rev. P. Evstahij, O. F. M.:

Njegov znak društva N. I.

A LI boš stopil v društvo, o katerem je gospod župnik danes pridigal?"

"Ej, beži, beži. Kaj treba te neumnosti?"

"Meni se pa zdi stvar jako modra. Jaz pa mislim, da ima gospod župnik prav, ko pravi, da je že zadnji čas, da se tudi mi katoliški možje zavemo potrebe časa in se združimo."

"Ali nismo že dovolj združeni? Ali nimamo že dovolj društev? Jaz sem sam v treh katoliških društvih. Kaj mi je treba še četrtega?"

"Pa to so podporna društva."

"Katoliška so."

"To je že res. Vendar društvo, kakor ga nam je gospod župnik naslikal, bi bilo pa vendar še potrebno za našo nasebino."

"To ni za nas Slovence. Za katoliško stvar imamo naše cerkve. Tu naj naši duhovniki store svojo dolžnost. Imamo dosti katoliških društev, ki tudi skrbe za katoliško stvar kolikor morejo od svoje strani. Vse to naj skupaj dela, pa bo šlo in ne bo treba prav nobenega drugega društva več."

"In vendar mi moraš priznati, da za potrebe današnjih dni samo katoliška podporna društva niso več dovolj. Ali kedaj pri sejah govorimo o katoliških potrebah, kako bi pospeševali med nami katoliško zavest, kako pospeševali katoliško življenje? Ali si si čul, kak krik je bil zadnjič, ko se je šlo za podporo naši slovenski katoliški šoli? Kako so kričali? Ali si čul, kako se je povdarjalo, da smo mi samo podporno društvo, ki nima s cerkvijo nič opraviti, da šola ni potrebna?"

"To je bilo samo nekaj kričačev."

"Da, nekoliko kričačev! Toda ali teh nekoliko kričačev, kakor praviš, ne preprečujejo pri društvu vsako delo za katoliško stvar? Pa si moremo pomagati?"

"To je samo pri našem društvu

tako, ko se ni pazilo, kake člane se je sprejemalo. Po drugih društvih ni tako. Nihče ne more pa tajiti, da niso katoliška podporna društva veliko storila za katoliški napredek in da so za nas popolnoma dovolj."

"Ne rečem, da niso. Toda, da pa niso bila dovolj, pa jasno kažejo naše razmere med nami po celi Ameriki. Ali niso bila vsa naša prva podporna društva katoliška? Ako bi bilo ta dovolj, od kod potem toliko odpadnikov? Tudi ne boš tajil, da smo tekom let veliko članov izgubili, ki so odpadli od vere in tako potem tudi od društva. Tudi ne boš tajil, da smo se bore malo trudili, da bi ohranil med članstvom še manj v nasebini katoliško življenje."

"Ali niso naša društva vodila članov vsako leto k velikanočnim spovedim?"

"So jih! Pa je to že dovolj? Ako bi bilo dovolj, zakaj smo toliko članov izgubili? Poglej Dolinarja! Kako navdušen član je bil pri društvu. Ustanovnik društva je bil, pa kakšen je danes? Pa je vsako leto šel k skupni spovedi z nami."

"Vendar ne boš dolžil katoliških društev, da so krivi teh odpadnikov?"

"Bog me varuj! Dokazati ti hočem samo, da samo podporna katoliška društva daleč ne zadoštujejo za ohranjenje katoliške vere med nami, prav kakor je gospod župnik prav jasno dokazal v cerkvi pri pridigi."

"Naj zadoštujejo ali ne, jaz ne bom nikamor več pristopil. Za me je dovolj, kar imam sedaj."

"Jaz pa mislim, da ti nimaš prav! Jaz mislim, kakor je gospod župnik povedal, da je nas katoliških mož, ki imamo še vero, dolžnost, da se združimo, da branimo svojo vero v nasebini, da se navdušujemo za katoliško pravo življenje in da skušamo privabiti nazaj one, ki so morda

Po resnični dogodbi zapisal K.

že odpadli, ako le mogoče."

"Za lase jih boš nazaj vlekel, kajne?"

"Ne mislim, da bi jih vlekli za lase. Doseže se lahko marsikaj z lepo besedo, z splošnim prepričanjem in s splošnim delovanjem za to stvar. Jaz pa verjamem, da imamo katoliški možje dolžnost danes, da poslušamo svoje duhovne voditelje, da se združimo."

"Ako se hočeš pridružiti, kar daj se! Jaz se ne bom! Za kake pobožnjaške bratovščine mene že ne bo dobil nihče, ne župnik in ne nihče drugi. Do sedaj sem hodil po enkrat na leto k svetem obhajilu, kakor sem bil iz mladega navajen in tako bom delal, pa naj reče župnik ali kdor koli kar hoče."

Tako sta se prepirala dva krepka slovenska možaka domov grede iz cerkve ono nedeljo, ko je gospod župnik v cerkvi označil, da bo ustanovil društvo mož Najsvetejšega Imena in je v pridigi navduševal svoje farane, da bi pristopili.

Jože Gabrovč je bil star amerikanec. Dolga leta je bil že tukaj v Ameriki, precej premožen mož, kovaški mojster. Imel je svojo delavnico, kjer je imel pet pomočnikov, ki so mu pomagali kovati dolarčke. Pred leti se je naselil tukaj v Ameriki najprej sam. Nekako 11 let je bil sam tukaj. V tem času se je pa precej versko zanemarlil in je imela dobra žena, ko je za njim prišla, velik križ, predno ga je spravila zopet na pravo pot in v redno življenje. Popolnoma se pa poboljšal ni nikdar. Srce je ostalo mrzlo, vkljub temu, da je hodil vsako nedeljo v cerkev in enkrat na leto tudi k svetim zakramentom. Vsaka "prevelika pobožnost," kakor je imenoval vse, kar je bilo več, kakor to, kar je on vršil, oziroma moral vršiti, je imenoval neumnost.

Kaj čuda, da se mu ni nič do-

padlo, ko je gospod župnik označil sedaj še to društvo in dokazoval tako prepričevalno njegovo potrebo, da bi bil skoraj še Gabrovec moral priznati, da ima prav, ko bi ne bilo tiste stare in znane "kranjske" trme. Jezilo ga je posebno še radi tega, ker je vedel, da bo sedaj nekoliko tednov imel zopet boj doma s ženo, ki ga bo skušala z vsemi mogočimi sredstvi spraviti v društvo in bo imel veliko truda, predno se ji bo ubranil.

Mike Zavor je bil pa eden izmed onih dobrih in poštenih slovenskih duš, ki mislijo, ki si ne dajo tako hitro pameti soliti, vendar, ako pa čujejo dober dokaz za kako novo stvar ali dober dokaz proti, radi spremene svoje mnenje o stvari, ker vedo, da niso vsegavedni, da se vsakdo lahko moti.

Razšla sta se pri hiši Gabrovca oba nejevoljna drug na drugega.

"Le glej Gabrovec, da ne boš še kedaj spoznal, kako si neumno ravnal, ko tako govoriš." rekel mu je Zavor pri ločitvi.

Gabrovec je nekaj zagodrnjal, česar pa k sreči Zavor ni razumel. Zdelo se mu je, da je rekel nekaj o nekih "hinavcih in podrepnikih."

* * *

Vsaki stvari je dal Stvarnik na pot življenja sredstvo, s katerim se more braniti. Konju na primer je dal močno kopito. Govedo ima roge. Lev ima tace. Pes zobe. in tako dalje.

Tudi človeku je dal tako sredstvo samoobrambe. Dokler je človek otrok, brani se z jokom in krikom. Ko odraste dobi možki svojo močno pest, ženska pa svoj — jezik.

Mrs. Gabrovec je bila močna v svojem jeziku. Toda dosegala je svoje vspehe ne toliko z močjo spretnosti tega obrambnega orožja, kolikor z modrostjo, s katero je znala sukati to svoje od Stvarnika ji dano orožje. Mr. Gabrovec je vedel za to njeno moč

in je bil že velikrat premagan, da se je moral celo proti svoji odločni volji udati svoji ženi in storiti marsikaj, česar bi ne bil drugače.

Česar se je toraj bal po oni nedelji, je bilo ravno to orožje svoje žene. Dasi je imel trdno voljo, da njega ne bodo dobili za to "neumnost," kakor je rekel Zavoru, se je vendar bal tega orožja svoje žene in se mu je že naprej zdelo, da se bo le s težavo branil.

"Za to stvar me pa ne bo dobila" je govoril polglasno sam pri sebi, ko je stopal v svojo hišo potem ko sta se poslovila z Zavorom. Vendar videlo se mu je takoj, da si ni bil nič kaj posebno svest svoje končne zmage.

Pri obedu je žena takoj od strani omenila o tem novem društvu, da bi najprej spoznala, kako je zadela prepričevalna pridiga gospoda župnika njenega moža. Tako je vselej naredila, kadarkoli se je pripravljala na boj proti lahkomišelnosti in verski površnosti svojega moža in pa kadarkoli je hotela gotovo doseči končno zmago.

"Lepa stvar bo to novo društvo za vas možje," je rekla mirno in živo pogledala moža v obraz, kakšen bo vpliv teh besedi na njega. Vedela je sicer že naprej, da njen mož ne bo med prvimi, ki se bo zavzel za to stvar. Preveč je že poznala njegovo mlačnost v vseh takih stvareh.

Gabrovec ni rekel besede. In ko je ravno nesel kos pečenke v usta, je videla, kako je jezno ugriznil v jed in kako je naglo in trdo požrl meso.

Kot spretni vojskovodja za svoje prepričanje, je takoj spoznala bojno polje, spoznala prepričanje moža in tudi njegovo odločno voljo, da se bo branil do zadnjega. Nobene besede ni rekla več. Nekoliko je pomolčala, potem pa obrnila govor na drugi predmet, ki je bil možu ljubši.

"Ne boš me dobila za to, če si

me tudi za marsikaj drugega že, za kar sem se odločil, da me ne boš," je mislil sam pri sebi, ko je videl, kako žena molči. Pripravljen je bil že na prvo bitko v obrambo svojih predsodkov. Ko je pa žena obrnila pogovor na drugi predmet, oddihnil se je in mirneje nosil svoje vilice v usta in zadržal svoje razburjenje, kateri se mu je že dvigalo v njegovem notranjem prostorčku trme in odpora.

* * *

Dve leti sta pretekli po tem dogodku.

V cerkvi svetega Martina je bilo ravno praznovanje glavnega društvenega praznika društva mož Najsvetejšega Imena, na prvo nedeljo po novem letu. Zvečer pri večernicah je bil zopet slovesni sprejem novih udov v društvo.

Ko je gospod župnik prišel z obilnimi strežniki pred oltar in se obrnil na navzoče in napovedal sprejem novih udov, stopil je pred oltar predsednik društva in nagovoril duhovnika: "Častiti oče! Tukaj so možje, ki bi bili radi sprejeti v naše društvo mož Najsvetejšega Imena."

"Ali je društvo privolilo njihovemu sprejemu?" vprašal je duhovnik po obredniku.

"Da, častiti oče," odgovoril je predsednik in stopil na stran oltarja.

"Naj pristopijo," ukazal je duhovnik. In maršal društva je pristopil in začel klicati imena novih mož, ki so se odločili pridružiti se mali čredici navdušenih in katoliško zavednih mož župnije, ki so bili že združeni v tem društvu. V cerkvi je bilo precej ljudi, ki so prišli, da vidijo lep prizor sprejema v to društvo.

Kandidatje so klečali v prvi klopi. Vsaki, ko je bil poklican, je vstal in stopil pred oltarno mizo v vrsto. Vsakega so oči vseh navzočih spremile k obhajilni mizi z vidnim zanimanjem, tako da je vsakega bilo tudi nekoliko sram. Naši možje, ki so tako ko-

rajžni, ko sede za kozarčkom domačega, ki so tako junaški zunaj pri društvih ali kjerkoli, tako radi izgube ves pogum in vso kozaržo, ko je treba nastopiti v cerkvi in se izpostaviti pogledom vseh navzočih.

Med zadnjimi imeni, katere je maršal imenoval je bilo tudi ime: "Brat John Gabrovec." Tam v prvi klopi se je vzdignila krepka možka postava in počasi in v vidni zadregi je stopal Gabrovec pred obhajilno mizo. Videlo se mu je, da si je želel, da bi bil sedajle vse kje drugje, kakor pa tukaj v cerkvi. Vse ženske in tudi možki po cerkvi so dvignili glave višje, da bi bolje videli, če je to res Mr. Gabrovec, bogati kovaški mojster, ali je morda kdo drugi, ki se tudi tako piše. In ko so ga videli, da je prav on ta "Brat John Gabrovec," so se spogledali in nekatere bolj cerkvene ženske, ki kaj rade tudi v cerkvi dajejo duška svojem čutilom ali nevolje ali veselja ali pa tudi začudenja, so si celo nekaj zašepetale. Gabrovec vsega tega sicer ni videl in tudi ne čul, vendar si je pa vse to mislil in se jezil sam na se in na — ženo.

Gabrovca so vsi poznali kot mlačnega katolika in kot nasprotnika društva Najsvetejšega Imena. Videli so, kako je celo agitiral prvo leto proti temu društvu in marsikaka žena, ki ni mogla pridobiti svojega moža, da bi se bil pridružil temu društvu, je dolžila Gabrovca, da je on kriv, da ne more pridobiti svojega moža. Na, danes pa vidijo njega med novimi člani.

Vsem se je čudno zdelo. Njegova žena je bila tudi v cerkvi. Ko je čula ime svojega moža, porosile so jo solze, ki pa niso bile solze žalosti, temveč veselja, da je zopet zmagala, da njeno težko delo, težak in hud boj proti trmi in površnosti svojega moža, zopet ni bil zastonj. Da, nihče v cerkvi ni vedel, boljše koliko boja in koliko truda je stalo ženo, predno je dosegla današnji

večer, kot ona sama.

Ne bomo popisovali, kaj in kako je bojevala ta boj. Poznala ga je namreč samo ona. Vendar vse je pozabljeno, samo da je videla moža danes zvečer pred oltarjem.

Vendar, Gabrovec je bil sicer sprejet v društvo, žena je zmagala, toda bilo je samo telo, ki je stalo sedajle pred oltarjem. Ni pa bilo tamkaj tudi srce. To je pa ostalo zunaj, doma, pri trgovini. Ostalo je trmasto, kakor je bilo.

In to se je kmalu tudi pokazalo. Plačeval je sicer svoje prispevke, vendar pri seji ga pa niso več videli. Tudi pri skupnih obhajilih so ga videli samo dvakrat na leto. Drugekrati je že našel kak izgovor, da se je zmuznil, da mu ni bilo treba iti.

Vendar njegova žena ga je poznala in je tudi vedela, da bo dosegla po prvi bitki in zmagi, tudi še drugo. To, drugo, seveda ni bila več toliko v njeni roki, kolikor v milosti božji. Zato je pa podvojila svoje molitve zanj, še bolj pa svoja sveta obhajila. Za vsako obhajilo, katero je mož zamudil, je šla ona sama najmanj trikrat zanj.

* * *

Zopet je preteklo pet let od tega.

V cerkvi svetega Martina je bilo zopet praznovanje društvene praznika društva Najsvetejšega Imena.

Mej tem časom je društvo že precej napredovalo. Ni sicer napredovalo, kakor bi si bil želel gospod župnik, kajti veliko je bilo članov, ki so pristopili, toda kmalu opustili društvo. Veliko jih je bilo pa tudi, ki se nikakor niso mogli odločiti, da bi bili pristopili. Vendar jih je bilo danes že precej več, kakor pred petimi leti.

Po cerkveni slavnosti je imelo društvo svojo redno letno sejo, kjer je bilo tudi ustoličenje novega odbora za tekoče leto. In prvi, ki je zasedel svoje novo me-

sto, je bil novi predsednik, izvoljen pri decembrovi redni seji — Mr. John Gabrovec.

Kot novi predsednik je imel dolžnost nagovoriti svoje nove sobrate društvene podložnike in jih navdušiti za napredek društva. Ko je vzel v roke predsedniško kladivo in pogledal po navzočih, srečala sta se s pogledom tudi z bratom Zavorom, ki je sedel v prvi vrsti sedežev. Rdečica je Gabrovca oblila, ko je videl tega moža pred seboj, kajti takoj se je spomnil boja, katerega je imel pred leti z njim proti temu društvu. Danes pa stoji pred tem sosedom kot njegov — predsednik društva.

"Bratje," je rekel v svojem nagovoru, "predno vam kaj drugega povem, vidim tu pred seboj brata Zavora, ki se gotovo čudi, ko me vidi danes na predsedniškem mestu onega društva, proti kateremu sem se toliko boril in radi katerega sem se z njim skregal, ko se je ustanovljalo. Mislim, da sem njemu in vsem, ki ste tukaj in veste za moje nasprotovanje temu društvu, dolžan, pojasniti svojo spremembo prepričanja. Veliko hvaležnost sem namreč dolžan temu društvu in posebno znaku tega društva, katerega nosimo vsi na svoji suknji vedno seboj in na katerega sem danes ponosen tudi jaz. Bilo je tako-le:

"Kakor veste sem predlanskim težko obolev in sem mislil, da bom šel. Bil sem res zelo slab in vsi, ki ste me obiskali, ste bili prepričanja, da ne bom več dolgo. Pa sem le ozdravel, hvala Bogu. Toda zdravje se mi je vrnilo, doživel sem pa drugo krizo. Ko sem več mesecev preležal doma v postelji, sem moral pustiti mojo obrt, da je šlo, kakor je hotelo. Po bolezni sem pa našel, da sem skoraj vso trgovino izgubil. Že mej boleznijo so odpustili več delavcev radi pomanjkanja dela. Reda v delavnici ni bilo, odjemalci dela niso dobili ob času in tudi ne v redu, kakor so bi-

li preje navajeni, in drug za drugim so me začeli zapuščati. Samo dva delavca sta še delala, ko sem po boleznih prišel v delavnico, pa še ta dva sta imela komaj dela za enega. Šel sem okrog starih svojih prijateljev, katerim sem preje delal, in jih prosil za delo, pa so mi vsi odgovarjali in se tožili, kako neredno delo so dobivali iz moje delavnice in kako površno narejeno, da so me morali sicer neradi, vendar primorani pustiti in si drugod iskati delavnice, ki bi jim delala bolj in bolj v redu. Vsi so mej tem časom sklenili pogodbe z drugimi kovačnicami, katere pogodbe pa sedaj pred letom ne morejo spremeniti. Žalosten sem hodil od tovarne do tovarne, od kompanije do kompanije, pa vse je bilo zamanj. Trgovina je šla naglih korakov navzdol. Odpustiti sem moral še ostala dva pomočnika, ker sem še sam imel komaj kaj delati. Samo kako malenkost mi je še kdo prinesel, da sem mu naredil.

"V tem smo pa začeli lezti vedno bolj in bolj v dolgove. Že bolezen me je finančno jako potrla, sedaj pa še ta kriza. Z žalostjo sva gledala z ženo v bodočnost, kaj bo, ako oba ne dobiva kake pomoči od kod. Toda od kod?"

"Že sem bil na tem, da bom moral napovedati bankerot in pustiti, da se mi proda vse, kar sem imel, da se plačajo dolžniki. Videl sem, da mi ne bo ostala niti streha nad glavo. Ako mi bo ostal kak stotak, ko bo vse prodano, pa bo dosti. Skrbelo me je tudi, kaj bom dal jesti svojim otročičem. Žena je prejkala cele noči, pa ne samo prejkala, temveč tudi veliko premolila. Še jaz sem se zavedal in začel prositi Boga pomoči. Saj veste, v sili se še hudič nauči moliti, pravijo.

"Ko smo bili že čisto na koncu, da niti jesti ni bilo več v hiši, grem neko jutro zopet od kompanije do kompanije in iščem dela in pridem v Lincoln premo-

govno družbo, ki ima, kakor vsi veste, na 19. ulici svojo pisarno. Tam najdem v pisarni nekega Poljaka, mojega bivšega dobrega prijatelja. Sprejel me je ljubeznjivo. Potožil sem mu svoje gorje in ga prosil, ako bi mi ne mogel pomagati, da bi mi njegova kompanija dala vsaj nekoliko dela; da bi si zaslužil vsakdanjega kruha za se in za družino. Takoj je vstal in šel v privatno pisarno poslovodje. Dolgo časa ga ni bilo nazaj. Slednjič se vrne in me pokliče v pisarno k poslovodji.

"Poslovodja, me je sprejel sicer prijazno, vendar zelo mrzlo. Takoj sem videl, da tukaj ne bo nič, ali pa prav malo.

"Vi želite dela?" me nagovori.

"Ako bi ga mi mogli dati, bi storili veliko dobro delo," sem mu rekel. "V veliki stiski sem."

Obraz se mu je takoj nekoliko zjasnil. Videti je bilo, da ima sočutje z menoj.

"Dobro," mi reče precej prijazneje. "Prav kar smo odpustili dosedanega kovača, ki ni bil posebno točen in imamo razpisane ponudbe za novega stalnega kovača. Vendar, to je veliko delo, bojim se, da mu vi s svojo malo kovačnico ne boste kos."

"Morda bi mi pa le zaupali," sem ga prosil.

"Ne, tega še misliti ne morem," mi je rekel odločno, tako da bi bil vsak ugovor zastoj. "Vendar," dostavil je, "dal vam bom vsaj nekoliko manjših del, da vam pomagam iz zadrege, ker mi je moj tajnik povedal, da ste v stiski."

"Dovolite mi dati vsaj ponudbo," sem ga vendar še enkrat poskusil preprostiti. "Dam vam lahko dobro zaroko."

"Vedel sem, da bi bil v sili dobil še človeka, ki bi mi pomagal z varščino.

"Dolgo je pomišljal, ali bi dal, ali ne."

"Naj bo," je rekel. "Tu imate naše pogoje in delo, katero zahtevamo od kovača. Preučite dobro, predno naredite ponud-

bo. Sicer pa ne bom jaz odločeval sam, temveč bode direktorij odločil, ker jim moram predložiti vse ponudbe, katere smo dobili."

"Odšel sem iz pisarne vesel, ker sem dobil vsaj nekoliko dela. Imel sem vsaj malo upanja, da se bo morda dalo s časom kaj doseči, ako bi tudi sedaj ne dobil kontrakta.

"Doma sem pregledal vse pogoje kompanije. Res, precej veliki in težki so bili. Tudi bi delo zahtevalo večjo svoto denarja, katerega bi moral založiti za železo in za pomočnike, katere bi si moral takoj najeti. Toda ali bi se dalo dobiti še kaj kredita? Pri železni kompaniji ga nisem imel več, ker sem bil že itak velike svote dolžan.

"Vendar mislil sem si, bo že kako. Naredil sem pismeno ponudbo se lepo oblekel drugi dan in šel h kompaniji.

"V pisarni sem našel samega poslovodjo. Ravno je pregledoval kup ponudb, katere je bil dobil in jih proučeval.

"Ste pa hitri," me je nagovoril, ko sem vstopil v pisarno. "Sedite," mi je velel.

"S tresočim srcem sem sedel na ponujeni stol in mu izročil pismo, kjer sem imel napisano ponudbo.

"Gledal jo je in gledal in potem brskal po raznih papirjih, kjer je imel ponudbe drugih kovačev. Nič kaj dober vtis ni moja ponudba naredila nanj. Sem pa tja me je kako malenkost vprašal, da sem mu pojasnil.

"Predragi ste," je slednjič rekel in odložil mojo ponudbo.

"Takoj sem vedel: nič ne bo.

"Sicer bom pa predložil celo zadevo direktoriju, naj sklenejo kar hočejo," je rekel hladno. Razumel sem takoj iz teh besedi, da se s tem samo izgovarja na direktorij, naibžje radi tega, da bi se me iznebil in da bi jaz ne silil vanj dalje, naj meni da delo.

"Vstal je v znamenje, da je najin pogovor končan, in mi segel hladno v roko. Pri tem mu je pa

padel pogled na moj znak društva Najsvetejšega Imena, katerega sem nosil na svoji suknji.

"O, ste Holy Name man?" me začudeno vpraša in pogleda natančneje moj znak na suknji.

"V tem mi je padlo v oči, da je imel tudi on enak gumb na svoji suknji." Toraj tudi on član društva Najsvetejšega Imena," sem si mislil. Nekam čudno me je to zadelo.

"V kateri cerkvi?" me vpraša veliko prijazneje in obraz se mu zjasni, kakor nebo po nevihti.

"V cerkvi svetega Martina" mu odgovorim in nov žarek upanja mi je posijal v srce, sam ne vem zakaj.

"Lepo društvo to, kajne? Ste že dolgo let član?"

"Nekako dve leti." Sram me je bilo to priznati, kajti dasi sem bil res član, vendar samo prisiljen in morda najbolj zanikern član.

"Ali vas je veliko članov v vašem društvu?" me je izpraševal dalje.

"Da, precej! Imamo dobrega duhovnika, ki je jako navdušen za to društvo," sem mu odgovoril.

"No, to je pa' lepo. Bom moral priti enkrat k vam na sejo," je govoril dalje. "Jaz sem organizator za to okolico za letos.

"Nas bo jako veselilo! Govorite z našim Fathrom. Gotovo bo vesel."

"Kako je njegovo ime? — Sicer pa sedite, si bom to zapisal," je rekel. In sedla sva nazaj.

"Govorila sva dalj časa o društvu. Videl sem iz njegovega govorjenja, da je mož dober kato-

lik in navdušen za svojo vero. Povedal mi je, da je ameriški Poljak, in koliko je že storil za društvo, da bi ga razširil med Poljaki.

"Nisva pa še dolgo govorila, ko mi kar sredi drugega pogovora pravi: "Ako ste pa Holy Name man, pa nimam uzroka, zakaj bi

vi ne dobili kontrakta. Mož, ki spada v to društvo, je gotovo zanesljiv in lahko upam, da nas ne boste prevarali, temveč, da mi boste dali dobro postrežbo in solidno delo. Bova pa kar kontrakt podpisala za eno leto. Bom že direktoriju pojasnil kako in kaj. Saj

je vse največ od mene odvisno. Samo ceno bova nekoliko znižala, ker ste le previsoki. Seveda vi ne morete tako nizko narediti, kakor kaka velika tvrdka, ki ima vsega na razpolago. Vendar kot bratu po društvu Holy Name sem vam dolžan pomagati. Zaupajte name in pomagal vam bom iz zadrege," je rekel.

"Kdo bi bil popisal moje veselje pri teh besedah. Ravno sem mislil, da sem uničen, pa nenkrat tolika sprememba, vse to pa samo radi tega malega znaka. In takoj se mi je vest zbudila in mi očitala, kako sem napačno ravnal s tem društvom. In sedaj me pa ravno znak tega društva reši?!" — — —

Po nekoliko minutah sem prevesel zapuščal pisarno — s podpisanim kontraktom v žepu, kar je pomenjalo za me dela za nekako 10 tisoč dolarjev prvo leto in pozneje še več. Kakor veste, imam sedaj 14 pomočnikov, dovolj dela in rešen sem. To pa samo po tem znaku, katerega bom sedaj nosil do svoje smrti. Vidi-te in to je uzrok, da sem zadnje leto postal tako navdušen za to društvo in skušal storiti za njegov napredek vse, kolikor sem mogel. Veseli me, da ste me sedaj izvolili za predsednika, da bom imel še več prilike pokazati, svojo hvaležnost društvu in Vam, bratje!"

Možje so ga pazno poslušali.

Mr. Gabrovc je držal besedo in jo še drži in upamo, da nikdar ne bo pozabil, kako mu je pomagal iz tolike zadrege preje tako prezirani znak

društva Najsvetejšega Imena.

KAJ pa naše rožice — naša dekleta Marijine družbe? Skoro vse slovenske naselbine imajo posebne gredice Marijine. Kako pa tam kaj kaže setev in žetev? Lilije kaj dobro poganjajo? Upajmo! Da, kolikor živahneje je življenje v teh gredicah, toliko več lilij je po župnijah. Edini kruh čistih, edini proti-strup proti gnoju nečistosti je sveto Rešnje Telo, pogostno sveto obhajilo. Kolikor več te-

ga kruha, tega proti-strupa, toliko več in toliko krasnejših lilij bo po naših farnih vrtovih.

Dekleta, tudi za vas smo odprli ta-le predalček v listu. Nate ga! Tu ga imate! Sedaj pa naredite z njim, kar hočete! Posebno gredico smo Vam odkazali v listu. Če hočete, jo pa obsejte z lilijami, katere Vam cveto v vaših srcih. Pa poročajte, kako in kaj se imate, da se bomo še mi veselili krasote lilij.

Marijin zvonček.

Chicago, Ill. — Zakaj pa spet Chicago prva? Zato ker je edina, o kateri moremo vedeti, kaj je bilo in kako se drže te lilije sv. Stefana. Zato le nič "ajfranja!"

Kako se drže Marijine gredice drugod, bomo pa radi povedali, ko nam bodo poročale. Zato pišite!

Da, naše Čičaške Marijine hčerke so se jako lepo pokazale za glavni društveni praznik. Imele so tridnevno, katero je vodil Rev. Father Leo O. F. M. Sprejem je bil jako slovesen na praznik Brezmadežnega spočetja. Okrog 30 deklet je pristopilo. Sedaj šteje naša Marijina

družba skoraj 100 deklet. To pa to! Po sprejemu so naredile "party" kjer so pozdravile nove sestre in se skupno poveselile.

Kako je bilo drugod, hčerke Marijine poročajte!

Rev. P. Evstahij, O. F. M.:

Božjim nevesticam.

VESTALKE naše, čuvajte Device čiste, vedite:
srca si vrt zastražite le v Kristusu je vaša moč,
svetosti ogenj prvih let, Mariji se izročajte,
in vedno nov blestel bo cvet! dokler teži poskušnje noč!

Zaprte v kletki grlice,
žalujte, da je žaljen Bog! —
— O, pride dan, ko radostne
zapele boste: "hvaljen Bog —!"

Na poti v življenje.

IN Mary Prahar 100%. Konča toraj našo šolo z odliko kot najboljša učenka, je govoril Father Ciril na odru uri graduantski slavnosti šole sv. Jožefa. Burno ploskanje je zaorilo po dvorani. Natlačeno polna dvorana je dajala duška svojemu odobravanju.

Na odru je pa stopila iz vrste belo oblečenih deklic Mary, krasno dekle, in se sramežljivo priklanjalo faranom v zahvalo za ploskanje in odobravanje. Globoka rdečica je kazala, da je bila zelo razburjena. In kako bi ne bila? Katero dekle bi ne zardelo, ako čuti na sebi, da se na stotine oči vpira vanjo. Zopet in zopet se je poklonila, ko ploskanje le ni hotelo prenehati. Tam v tretji vrsti sedežev je še en obraz zardel in tudi solze so tej ženici kapale iz oči. Edina je bila v celi dvorani, ki ni ploskala. To je bila Maryjina mamica, uboga vdova. Težko je čakala tega dne. Mož ji je umrl pred štirimi leti in ji pustil pet drobnih otročičev, med katerimi je bila Mary, komaj enajst let stara, vendar najstarejša. Ker je bil pijanec in nič vreden človek, ni bil v nobenem društvu, zato ni dobila po njem nobene podpore. Za pogrebne stroške se je morala celo zadolžiti. Da je preživela svoje otročiče, hodila je vsaki večer v mesto snažit pisarne. Kaj čuda, da je komaj čakala, da bi vsaj Mary končala šolo, šla delat in ji pomagala nositi težko breme vzdrževanja družinice. In danes je Mary na odru kot graduantinja in sicer kot graduantinja trgovskega tečaja in sicer z odliko. To ji odpira pot v boljše pisarne, kjer bo več zaslužila pa tudi hitreje v plači napredovala.

Tudi za Mary je bil to vesel dan. Bila je dobro dekletce, ki je ljubilo svojo mamico. Smilila se ji je, ko jo je videla večer za večerom hiteti v mesto na težko delo, od koder se je vračala navadno ob eni uri ponoči, dostikrat utrujena do smrti. Kako si je zato želela, da bi mogla iti delat in pomagat mami pri služku.

"Danes odhajate v življenje, deklice. Važen dan za vas. V naši šoli smo vas vzgajali kot nežne cvetke na vrtičku. Častite sestre so bile skrbne vrtnarice skozi dolgih devet let. Vodile so vas, opominjale in svarile. Danes boste presajene iz te domače gredice v park sveta, v javnost. Deklice, nikdar ne pozabite, naukov, katere smo vam dajali ta leta! Bojte se vsikdar greha, ki edini vas more narediti nesrečne! Ne pozabite nikdar, da bo šlo božje oko povsodi za vami! Ne pozabite vzlasti Marije, katere hčerke ste. Vzlasti v nevarnostih življenja, takoj kličite k Mariji in varne boste..."

Tako je ljubeče govoril Father Ciril na odru, ko je razdal diplome učencem in učenkam graduantom. Govoril je pristrčno in videlo se mu je, da ga skrbi, kaj bode s temi nežnimi rožicami sedaj,

ko jih spušča v nevarni in zapeljivi svet.

* * *

Mary je res še isti teden dobila službo in sicer na State Banki kot typistinja. Plača je bila za začetek izvanredno velika, \$16.00 na teden. Poslovodja ji je dal tako visoko plačo zato, ker je prinesla tako izvrstno spričevalo iz šole o svojih zmožnostih.

V nekoliko dnevih se je prepričal tudi sam, da je Mary v resnici silno inteligentno dekle. Tako se ji je smejala najlepša prihodnost v tej službi.

Kako vesela je prvo soboto opoldne hitela domov, ko je nesla prvi ček, prvo plačo domov mami. Solze je imela v očeh, ko je izročila denar ljubljeni mamici. Šestnajst dolarjev na teden, to je že lepa pomoč.

"Mama, sedaj vam pa ne bo treba več tako težko delati," je rekla. "Poiskati si morate lažje delo, dokler več ne bom zaslužila."

Mati je videla te solze v očeh dobrega svojega otroka in jih razumela. Tudi njej so privrele iz oči. Sklonila se je k dobremu otroku in ga poljubila. "Kako si dober, otrok moj," je bilo edino, kar je morala spregovoriti. "Bog te blagoslovi!"

Dobrega pol leta je Mary delala na State Banki. Ko jo je poslovodja povišal na pomožno denarno tajnico. Sprejemala je denarne vloge. Plača za to delo je bilo že \$28.00 na teden. Toda tudi tu ni bila dolgo, poslovodja je vedno bolj spoznaval njene zmožnosti in vzel jo je k sebi v svoj oddelek kot svojo privatno tajnico z \$35.00 na teden plače.

Skoraj tekla je proti domu isti večer, ko je bila povišana. Vsa druga dekleta, ki so delale v banki veliko dalj kot Mary, so jo zavidale na tej sreči. Nevoščljive so ji bile. Vendar, kaj so hotele? Molčati so morale. Mary je bila sedaj nad njimi.

* * *

"Mama, mama, sedaj vam pa ne bo treba več delati, sedaj pa že toliko zaslužim, da se bomo prav lahko dobro preživeli. In moj "boss" mi je tudi obljubil, da mi bo pomagal, da si bomo hišo kupili."

Dve leti sta pretekli od tega, ko je Mary dobila povišanje plače, ko je skrbno oko materino opazilo na nji neko čudno spremembo, ki jo je napolnjevala z veliko skrbjo. Mary je postajala vedno bolj in bolj molčeca. Domov ni prihajala nič več tako vesela, kakor preje. Postajala je vedno bolj razdražljiva. Tudi je začela hoditi zyečer ven vedno pogosteje in pogosteje. Tudi domov je prihajala večkrat precej pozno.

"Ali si bolna?" vprašala jo je skrbna mati in videlo se ji je v kako vznemirni skrbi je za svoje tako dobro in tolikanj ljubljeno dete?

"Nič mi ni!" je odgovarjala Mary v vidni zadregi.

Po resnični dogodbi napisal K.

Mati jo je pustila, podvojila pa svoje molitve zanjo. Preveč skušena je bila, da bi verjela, da ji ni res "nič."

In res težke ure je imela Mary v pisarni.

Poslovodja je bil sicer dober človek s svojimi delavci na banki, vendar pa ni bil pošten. Vere ni imel nobene. Član je bil samo prostozidarske lože. Bil je oženjen, pa kakor je povedal Mary nesrečno. Že več let ni živel s svojo ženo. Prav kar se je pletla tožba žene proti njemu za razporoko.

Od kar je imel Mary pri sebi kot privatno tajnico, imel je priliko opazovati še bolj krasne zmožnosti Maryne, pa tudi njeno plemenito naravo in krasen značaj. V svoji nesreči pri zakonu ni čuda, da se je oziral okrog po novem poskusu. Tako mu je pa Mary vedno bolj in bolj dopadala. Tudi Mary je opazila, kako je vedno bolj in bolj ljubeznjiv do nje, kako je večkrat po cele pol ure, še več z njo samo govoril, če tudi je delo zastajalo.

V začetku si iz tega ni nič storila. Še veselilo jo je, ker to ji je dajalo upanje, da bo njena plača še hitreje rastla. In res ji je več sobot kar celih \$10.00 več napisal na njen ček.

Začel jo je vabiti tudi seboj v gledališča in na zabave. Da jo je lažje dobil, povabil jo je na svoj dom po večerji vsikdar s kakim uzrokom, da ji ima narekovati važna pisma, katera mora takoj zjutraj pred njegovim prihodom izdelati in pripraviti za njegov podpis.

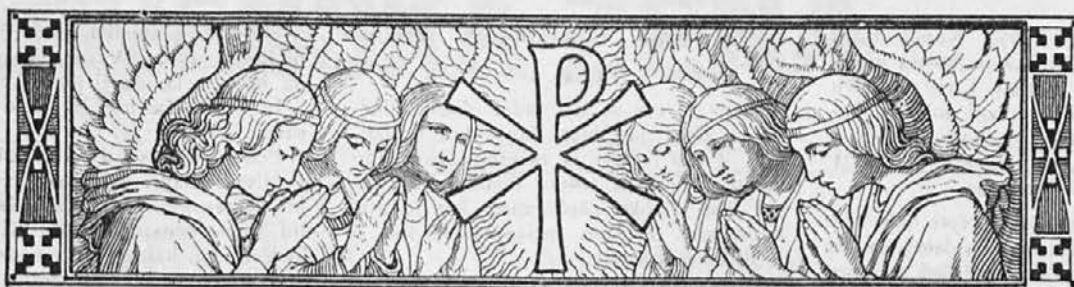
Večkrat ji je prinesel tudi šopek dragih cvetic.

Vse to je pa Mary vedno jasnejše in jasnejše pravilo, kakšne namene ima poslovodja z njo. Na eni strani se je vse to jako laskalo njeni dekliski naravi. Bila je pač dekle kot vsaka druga. Še ponosna je bila na to. Ko je pa ta prijaznost naraščala, posebno pa še ko ji je zaupal svoje zakonske težave, jo je pa to potrla. Ko bi bil kak neoženjen človek, bi se prav nič ne bala mu celo dati svojo roko. Bil je še mlad, komaj kakih 26 let star. Ona je bila takrat 19. To bi ne bilo taka razlika. Toda ožnjen je. Poleg tega pa še brezverec je. Vrh vsega tega pa še prostozidar. Streslo jo je, ko je mislila na vse to.

Zato ni bilo čudno, če je bila vedno bolj zamišljena. Večkrat bi bila rada vse razodela ljubljeni materi. Vendar bala se jo je žaliti. Upala je, da bo sama vse to uredila in rešila.

V tem je pa postajal poslovodja vedno bolj in bolj prijazen in usiljiv. In tudi njej se je vedno bolj dopadel. Bil je krasen človek po postavi, bogat po premoženju in jako ljubeznjiv v svojem občevanju. Vse delavstvo v banki ga je rado imelo. Nikdar ni zmerjal, nikdar ni bil grob. Vsikdar je bil prijazen. Še če je kdo kako napako naredil, ga ni kregal temveč samo resno posvaril.

(Še pride.)

Apostolstvo molitve.

Mesečni namen za mesec januar:

PRAVI RED KATOLIŠKEGA DELOVANJA.

Vsak dan opazujemo, da je treba izpopolniti in organizirati cerkveno delo, če hočemo, da bo uspešno in da bo služilo zveličanju duš. V organizaciji je bramba zoper nevarnosti; organizacija je sredstvo za razširjanje vere; organizacija je sredstvo in pomoč v raznih potrebah.

Molili bomo toraj, da bi se razširjala prava organizacija, da bi se ljudstvo združilo v pravo, trdno organizacijo, katera bi razširjala vero in se uspešno zoperstavljala sovražniku. Molili bomo za organizacije, katere že obstajajo; za razne zavode, kateri so delavni na polju katoliške vere, kakor tudi za številna društva, katera širijo katoliško misel na ta ali oni način. Prošiti moramo tudi, da obudi taka nova društva, katera so še potrebna.

Pri nas je še marsikaj novega potrebno, kar bi odgovarjalo potrebam časa. Sklenimo, da bomo vse storili, kar je v naši moči, da se dosedanja delovanja pravilno

vrede, da zginе nesložnost, sebičnost in lokalnost. Molimo za skupno delovanje, da pospešujemo delo, katero je dopadljivo presvetemu Srcu.

Molitev vsakdanjega jutranjega dobrega namena:

O presveto srce Jezusovo! Po rokah prečiste device Marije ti darujem vse molitve, dela in trpljenja današnjega dne; prvič, v spravo za vsa razžaljenja, katera trpiš v zakramentu presvetega Rešnjega Telesa; drugič, za pravi red katoliškega delovanja.

P. A. F., O. F. M.

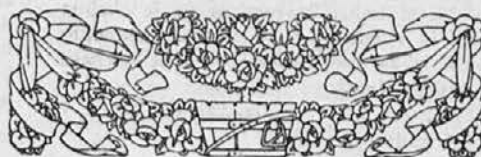
MESEČNI PATRON

za mesec januarij.

Sv. Hijacinta, devica 3. reda.

Ta svetnica je bila hči grofa Mariscotti, rojena leta 1585. v

Italiji. Bila je dolgo vrsto let nečimerna, tudi v samostanu tretjerednic sv. Frančiška. V hudi boleznij spovednik reče: "Za take nečimerne duše niso nebesa." Te spovednikove besede so jo tako pretresle, da je zapustila vse nečimerne reči in začela delati ostro pokoro za svoje mlačno življenje. Posebej je častila presveto Rešnje Telo. Vsak prost čas je šla pred tabernakelj in prav pobožno molila in častila presveto Srce Jezusovo. V mestu Viterbo je vpeljala 40-urno čiščenje presvetega Rešnjega Telesa na pustno nedeljo. Ta lepa navada je zdaj razširjena po vsem svetu. Pogosto je vzdihovala: "Presladka ljubezen (Jezus), pridi v moje srce!" Neka redovnica je izgubila notranji mir. Sveta Hijacinta jej reče: "Ne misli, da je Bog trinog, in da te bo zapodil zaradi tvoje nevolje. V svoje Srce te bo zopet sprejel, ako se ponižuješ in resnično kesaj." Stara 55 let je sveto umrla, svete smrti, kakor je bilo njeno življenje sveto.

Častna Straža.

ELIKO lepo solnice, katero nam daje oživljajočo svetlobo in toploto, je podoba svete maše. Ravno isto lepo solnce nam napravi dan vsako jutro, vendar je novo in osvežujoče vsaki dan. Vsaki dan se daruje ista daritev, katera je bila darovana na Kalvariji za grehe celega sveta, vendar ima vsaka sveta maša novo lepoto v svojem introitu, kolekti in molitvah, katere se menjavajo vsaki dan, kakor je že praznik in duhovnikov namen. Vsak praznik je podoben lepemu plašču, v katerega zavije cerkev hostijo na altarju našega Betlehema.

Ker je vsaka sveta maša Betlehem, vsak altar, naj bo še tako dragocen, jaslice za Boga, kadar se kolo časa zavrti do božiča, da sveta cerkev vsakemu duhovniku pravico, da daruje tri svete maše, da tako počasti rojstni dan Zveličarjev. Da pa tudi tri svete maše ne postanejo dolgočasne, zato jih sveta cerkev zavije v trojen plašč. Prva sveta maša se daruje o polnoči ali prav zgodaj zjutraj in predstavlja večno rojstvo druge osebe svete Trojice; druga se daruje, ko se dan zaznava in predstavlja Jezusovo rojstvo v Betlehemu; tretja pa se daruje, ko se zdani in pomeni Jezusovo skrivnostno rojstvo v naših srcih.

Troedinega Boga opisuje Dante kot “trije veličastni krogi neizrečene lepote,” kakor treh mavric z globokim in svetlim ozadjem visokih luči.” Pobožna duša pred altarjem na božični dan vidi več, kakor luči in cvetice, njen pogled gre skozi petje in kadiło; vidi namreč, v kolikor je mogoče, večno rojstvo druge osebe presvete Trojice. Duhovnik prične introit prve maše:” “Filius meus es tu; ego hodie genui te

— moj sin si ti; danes sem te rodil.” Te besede pokličejo v spomin oni večni dan, katerega ne more zmeriti nobena ustvarjena mera. Duh skuša razumeti vse-mogočnega Boga, enega Boga v treh osebah, katere so enake in ne iste brez začetka in konca, vsaka oseba pravi Bog in vendar le en Bog, kateri se ne da deliti. Vera zadostuje in ne bomo več skušali razumeti božje skrivnosti. Dovolj je, da nam je Bog to povedal in naš razum se klone, kakor se klone naše telo, ko mašnik povzdigne sveto hostijo, kjer verujemo, da je včlovečeni sin božji. Kakor ga časte v nebesih vsi zveličani duhovi, tako mu mi darujemo svojo ljubezen, češčenje v sladkosti božične maše in pričakujemo, da ga bomo tudi mi videli nekoč iz obličja v obličje. Že sama nočna tišina nas spominja na skrivnostno večnost.

Ko gre duhovnik drugič k altarju, moli: “Velika luč sije na nas danes, ker nam je rojen Gospod. Imenovali ga bodo čudovitega, Boga, kneza miru, očeta prihodnjega sveta in njega, čegar kraljestva ne bo konca.” Tako je ozadje, ko se dan zaznava. Kakor jutranja svetloba po nočni temi, je prišel na svet naš Gospod oni prvi božični dan, luč sveta, potem ko so bila pretekla stoletja v temi.

Iz temnih cest prihaja ljudstvo v razsvetljeno cerkev, kakor so hiteli pastirji počastit Zveličarja v Betlehem. Pastirji so našli dete, položeno v jaslice. Verniki zagledajo grič, v katerem se nahaja duplina, v njej mlada mati, katera nežno zre na deteta v naročju, katero ljubeznjivo zre v materin obraz. Zraven stoji sv. Jožef in pazno čuva dragoceni zaklad. Kralj vseh kraljev sprejema svoje podložnike. Angelji zvedavo gledajo na skrivnost ljubezni. Kmalu pridejo pastirji in okorno popadajo na kolena.

Rev. J. Plaznik.

Nam se naravno zdi velikanska razdalja med jaslicami v naših cerkvah in Betlehemom pred dva-tisoč leti. Pomislimo pa, da je isti evharistični kralj sprejemal svoje podložnike skozi vsa ta stoletja. Bil je vedno isti; tisti, kateri so ga prišli molit, so popolnoma enaki onim prvim pastirjem. Ko leži na plenica altarnih prtov, brez moči, je ravno tak, kakoršen je ležal v revnih jaslicah v Betlehemu.

Kako se veseli mlada mati, ko pripravlja posteljo za svojega prvega deteta! Marija je vedela, da bo njen sin Bog. Koliko ljubezni in molitve je zašila v to obleko, v katero bo povila ustvarjeno telo svojega božjega Sina. Kako skrbno je skrivala to obleko, ko je bila na potu v Betlehem. Ker ni bilo prostora v hiši, sta Marija in Jožef z vso ljubeznijo pripravila hlev v stanovanje. Lahko si mislimo, da sta vzela na pot vse, kar bi jima prav prišlo v postrežbo detetu. Oba sta bila oblečena v najboljšo opravo, ko sta pričakovala prihod Zveličarjev. Kakor prodere solnčni žarek skozi barvano steklo, se posveti v krasnem sijaju in ne poškoduje stekla, tako sta opazila Marija in Jožef božje dete. “In Beseda je meso postala in je med nami prebivala.” Božji angelji so pozdravili svojega Boga v človeški podobi.

Kakor Marija in sveti Jožef, tako se duhovnik pripravi na prihod Gospodov. Skrbno si umije roke in nadene si obleko med molitvijo. Altar, kjer bo položen Bog, je čist in ozaljšan. Po nekod je okrasje bogato, po drugih krajih pa je podobno betlehemske-mu okrasju, povsod pa store, kar najboljše morejo. Kakor so čakali očaki in preroki v stari zaveži in se tolažili s prerokbami, tako se berejo pri sveti maši najprej psalmi in prerokbe. Kakor je Marijo pretresalo veselje in ljube-

zen, ko je že pričakovala sina, tako nas tudi pri sveti maši navdušuje predglasje, kjer prosimo angelje in nadangelje prestolstva in gospodarstvo in vse zveličane duhove, da naj nam pomagajo s hozana klici pozdraviti gospoda vojnih trum. Strežnik pozvoni in vse utihne. Tako je počivala vsa narava, ko je pričakovala rojstvo Zveličarjevo v Betlehemu. Skrivnostne besede so izrečene in Jezus je na altarju, z dušo in telesom, kot Bog in človek. Ko gleda svoje stvarstvo, res vidi Betlehem. Angelji ga obdajajo in pobožne duše, kakor sta bila Marija in Jožef. Tu so tudi taki, kakoršni so bili pastirji, "kateri so razumeli vse, kar so slišali o detetu." So pa tudi taki naokrog, kateri samo zijajo in ne razumejo, kakor vol in osel. Za vse pa

je kralj in ljubeč gospod. "Qui propter nos homines et propter nostram salutem descendit de coelis et incarnatus est de Spiritu Sancto et homo factus est — kateri je stopil iz nebes zavoljo nas ljudi in zavoljo našega zveličanjai in se je včlovečil po svetem Duhu in je postal človek."

Ko se je že dobro dan naredil, duhovnik skonča svoje troje čiščenje s tretjo sveto mašo.

Kakor dobiva zemlja več toplote, čim višje stoji solnce, tako se ogreva tudi duša, katera je pričujoča že pri tretji maši. Zamaknjena je v veliko skrivnost večnega učlovečenja, ganjena vsled velikega ponižanja božje Besede in hvaležna za neprecenljiv dar svete vere. Kristus je rojen v naših srcih. Naša srca so mrzla, kakor judovski hribi, omadeže-

vana z grehi, pusta vsled neprijaznosti do bližnjega, jeze in posvetnih skrbi; kakor sta bila Marija in sveti Jožef najlepši okras v hlevu, tako more tudi pravo obžalovanje in trden sklep okrasiti naša srca. Kakor je Betlehem kraj, kakor hodijo romarji in hlev svet kraj, tako smo tudi mi sveto ljudstvo, ker se je Bog na skrivnosten način rodil v nas.

Če pa še resnično prejmemo svojega Zveličarja v svoje srce pri svetem obhajilu, potem smo ravno tako srečni, kakor je bila Marija, ko je držala Jezusa v naročju v hlevu. Pri svetem obhajilu dajemo čast Bogu v višavi, ker jo daje sam sin božji, kateri molli z nami. Pri svetem obhajilu je njegov mir, kateri presega naš razum, naš; daje nam pogum, ljubezen duh odpustljivosti.

Izgubljen ključ.

Mladi škofov sluga Gerhard Majella, čigar god praznujemo vsako leto 16. oktobra, je stal nekoč ob velikem mestnem vodnjaku, ves prepaden od žalosti in strahu, in se z grozo oziral v vodno globočino. Ključ od velikih hišnih duri mu je zdrsnil iz žepa, ko je vlekel vedro nakviško, in zdaj je ležal na dnu vodnjaka. Škof je pa bolan doma, hitro se vznemiri, — kako neljub nastop bo torej doma med gospodarjem in slugo!

Pa Gerhard ne izgubi hladne krvi. Hitro gre v bližnjo cerkev, kjer so postavljene jaslice; iz jaslic vzame nebeško Dete in se vrne nazaj k vodnjaku. Ljudje se začno zbirati radovedno okrog

njega. Kaj bo z Jezuškom pri vodnjaku?

"O moj Otročiček, o moj Jezušček, samo ti mi moreš pomagati. Preskrbi mi torej ključ zopet nazaj, vrni mi ga iz globoke vode!"

In priveže Jezuškov kip na vrv, ki je držala v vodnjak, in ga izpusti po njej proti dnu. "Jezus, sladki moj Jezušček, prinesi mi ključ na vrh!" kliče za njim v vodnjak.

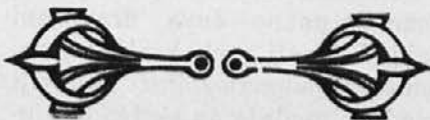
Počasi se vrv zopet ovija okrog vretena. Ljudstva je vse polno. Začuje se pritajen vzdih in klic iz več ust hkrati: božje Dete je zopet na vrhu in drži v ročicah izgubljeni ključ Gerhardov. Z veselim obličjem prične

Prof. Dr. F. T.:

služabnik božji za božjo ročico in vzame iz nje železni ključ, potem pa hiti nazaj proti stolnici, kjer položi Jezuščka na prejšnje mesto v jaslice. Ljudstvo ga spremlja v veliki procesiji.

Resničnost te zgodbe, v kateri se zrcali globoka vera in nedolžno zaupanje sv. Gerharda, izpričuje spis, ki je bil sestavljen v Rimu ob njegovem proglašenju za blaženega.

Mi vsi smo bili izgubili ključ do nebeških vrat. Padel nam je bil v brezdno, in človeštvo je stalo vse žalostno, pa nikdo mu ni mogel pomagati. Tedaj pa je prišlo božje Dete, "sveti in resnični, ki ima ključ Davidov," kakor pravi o njem. Skrivno razodetje (3. 7.)

NA RAZGLEDU.

K.

SVETO LETO. — Na sveti večer se je izvršila pred "svetimi vrati" cerkve sv. Petra v Rimu veličanstva in krasna slavnost, katera se vrši samo vsakih 25 let. Sveti oče Pij XI. je ob asistenci vseh v Rimu živečih kardinalov, nadškofov in škofov slovesno prebil ta sveta vrata v znamenje velikega in svetega časa, ki se je s to slavnostjo začel — to je sveto leto.

Zadnje sveto leto smo imeli pred 25 leti, ko smo stopili v sedanje 20 stoletje. Vsi se še spominjamo slovesnosti, katere so se tedaj vršile.

Letošnje sveto leto je 23. sveto leto, katero pozna zgodovina. Prvo, o katerem nam poročajo zgodovinarji in o katerem so se ohranili dokumenti, je proglašil papež Bonifacij VIII. 22. februarja 1300.

Navada svetega leta je vzeta iz židovske zgodovine, kjer je v starem zakonu sam Bog zapovedal obhajati vsakih 50 let sveto leto, ali jubilejno leto. Tedaj je ljudstvo dobilo velike telesne dobrote in milosti. Naše sveto leto je pa čas velikih duhovnih milosti in dobrot. Za to leto sveta cerkev odpre bogate vire iz zakladnice duhovnih milosti, katere ima v svoji oskrbi, da jih deli vernikom v njih duhovno korist.

Najprej se je sveto leto obhajalo vsakih 100 let, kakor pripoveduje ustno izročilo. Papež Klement VI. je spremenil dobo na vsakih petdeset let. Toda že papež Urban je spremenil to na vsakih 35 let. L. 1450. je papež Urban VI. spremenil dobo nazaj na 50 let. Od leta 1475. dalje se pa obhaja sveto leto vsakih 25 let.

Najprej se sveto leto in njegovi odpustki in duhovne milosti omeje na mesto Rim in glavne rimske cerkve, katere treba obiskovati v zadobljenje odpustka.

Zadnje mesece se pa navadno raztegnejo vse te milosti na celi svet. Verniki celega sveta morejo dobiti vse iste odpustke te mesece doma, v svojem lastnem kraju, ako obiščejo od škofa določene cerkve.

Kedaj bojo ti meseci letos za vsak posamezen kraj, naj vsi pazijo na oznako, ki se bo dalo v cerkvah po vsej Ameriki o pravem času.

Sveto leto ima pa poleg namena, odpreti vernikom bogate zaklade milosti in

odpuštkov, tudi velik namen celemu svetu oznanjati svetost življenja, klicati jih k pokori, k lepemu, krščanskemu življenju, k medsebojni ljubezni, da, prenoviti celi svet krščanski enako kakor ne krščanski.

Letošnji jubilej ima še posebno velikansko nalogo, ako premišljujemo razmere na svetu. Prav kar smo prestali strašno svetovno katastrofo, ko se je malone cel svetovni red zrušil. Še nekoliko let boja, pa ne vemo, kaj bi nastalo na svetu. Mir je sicer sklenjen. Pa imamo mir? Ne! Ni ga in ga ni. Niso še zaceljene strašne rane, katere je zadala svetovna vojska človeštvu. Še krvavi iz mnogo ran. Vendar, ali ne vidimo, kako se od leta do leta zopet zbirajo novi, vedno temnejši oblaki nad svetom, ki prete človeštvu še z večjo katastrofo, kakor smo jo ravno kar doživeli? Poglejmo samo po naših Združenih državah. Ali ne vidimo, kako se medsebojno sovraštvo dviga, kakor strašna pošast in nam kaže svoje krute zobe? Kar se je še pred desetimi leti mislilo, da je nemogoče, da bi prišlo kedaj v Ameriki, imamo sedaj — mrznja brata do brata radi vere, radi narodnosti, radi barve kože. Kako so Amerikanci še pred desetimi leti prezirljivo govorili o "prepirajočih se narodih stare Evrope." Danes-Klanizem in enaki podli fanatizmi kako so se razpasli med nami. Kaj pomenja vse to? Samo eno — stari stebri reda in miru med nami se rušijo. Zato je cela stavba v nevarnosti.

Je v Evropi red? So sedaj narodi mirni? Ravno te dni je veliki lisjak in državnik Lloyd George spisal članek, kjer naravnost prizna: "Vse gre v nič, kar smo sklenili in dosegli." Med vsemi narodi vre. Na krmilu so sami zaslepljenčci, ki vidno vodijo svetovno politiko v propast.

In da bo tako prišlo, ali ni sveti oče papež Benedikt XV. to naprej povedal? Da, povedal je celemu svetu pred šestimi leti. Možno, ki so mislili, da so veliki po svojem umu, so sedli skupaj in začeli zidati boljšo hišo svetovnega reda, kakor pred vojsko. Toda pri svojem velikem umu, pa vendar enega niso vedeli, da "Ako Gospod hiše ne zida, se zastonj trudi oni, ki jo zida." Lloyd George, vodja teh velikanov po umu, ki je sam največ zakrivil, da se je prezrla ta

podlaga vsake stavbe, sedaj že sam tar-na. Priznati mora, da je imel Benedikt XV. prav.

Sveti oče, kot čuvaj svetovnega reda in miru, kot oče celega človeškega rodu, vidi s strahom vse to in vidi tudi daleč naprej, kam bo vse to pripeljalo nesrečno človeštvo. Oče vidi naprej, kam bo slabo in brezbožno življenje zapeljalo sina in ga boli srce, ker ga ljubi. Zjoka se pred njim in ga prosi naj nikar tako ne dela. Tako dela tudi sveti oče. Boli ga srce za človeštvo, ker vidi naprej nesrečo, v katero drvi. Zato je s silnim veseljem pozdravil priliko, da je razglasil sveto leto. To je povedal na tretjo adventno nedeljo, ko je izročil pismo razglašanja ceremonijarju, da se prečita. "Naše zveličanje je bližje" je rekel s svetopisemskimi besedami, "kakor ko smo verni postali. Veselite se tedaj." Hotel je reči: veselite se, sveto leto je tukaj, morda bo to prebudilo človeški rod iz spanja samozavesti in napuha, da se bo zavedlo, da je človek sam po sebi tako revna stvarica, tak nič brez neskončnega Uma, ki vlada vesoljnemu stvarstvu. Veselite se, morda se bo dalo še kaj rešiti.

Otvoritev svetega leta na sveti večer je bila izvršena z vsemi slovesnostmi in z vsem sijajem, kolikor ga ima sveta cerkev na razpolago. Udeležili so se ga vsi cerkveni dostojanstveniki, zastopniki vseh svetovnih vlad, ki imajo v Vatikanu svoje zastopnike, veliko število članov raznih vladajočih družin, posebnih odposlancev vlad in narodov, veliko tujcev iz vseh delov sveta in velikanske množice rimskega ljudstva. Zvonovi vseh 400 rimskih cerkva so zvonili slavnostno in oglašali sveti začetek časa milosti.

Skoro vsi ameriški škofje bodo letos odšli v Rim. Velikanska množica katolikov in kristjanov in nekristjanov bo potovala tja.

Dal Bog, da bi to sveto leto res doseglo zaželjeni uspeh in cilj.

Sicer bomo pa o tem še pisali tekom leta.

Amerika je dežela razporok. Kaj se počenja med nami s to najsvetejšo napravo človeškega rodu, je naravnost sramota. Ko bi kdo tudi ne veroval, da je to zakrament, da je toraj naredba bož-

ja in je nerazvezljiv, sveta bi mu morala biti že radi svetosti namena in zato nerazdružljiva radi strašnih posledic, katere povzročajo. Nemoralnost napreduje, sirotišnice se polnijo, slabo vzgojena mladina polni ječe in norišnice in dela naše mestne ulice nevarne za življenje. Sredi najobljudnejših delov mesta, pa ni človek varen svojega življenja. Ali smo res že zverji, da si nismo več varni življenja drug pred drugim? Da, smo. In tako drugače biti ne more! Ko pade steber, pade stavba, ki sloni na tem stebru.

V Chicago je bilo lani 53.239 porok in 10.218 razporok. Vsaka peta poroka se je končala v razporoki. V Ohio je bilo 53.330 porok in 11.995 razporok. V Pittsburgu je bilo 10.867 porok in 1.180 razporok. Cleveland sam je imel 10.132 porok in 5.256 razporok. Wisconsin je imel 18.000 porok in 2.378 razporok. Kansas City je imel 4.821 porok in 2.400 razporok. I. t. d.

Številke govore glasneje kot vsaka be-

sesta.

Le tako naprej, pa bomo daleč prišli.

V Jugoslaviji so zopet zavladali črni dnevi. Nesrečni Radič je prodal Slovence in Hrvate in uničil krasne vspehe, katere so dosegli prvoboritelji za pravico in enakopravnost vseh narodov. Prišel je domov samo za toliko, da je vse razbil in vse uničil, potem pa zopet odšel. Sedaj vlada zopet klika, ki ima na svojem programu pred vsem boj proti cerkvi in pravici katolikov. Prepovedala je Marijine družbe po šolah. S tem se je začelo. Pač tam doma ne bo miru, dokler se ne bodo katoliki prebudili, zavvedli, in se dvignili kot en mož in postavili v bran za svoje pravice. Nesrečni slovenski brezverci so se zvezali s sedanjjo vlado in jo krepko podpirajo. Njim je boj proti veri prvo in zadnje. Vse drugo je postransko. O, tužna nam majka! Igrajo se z ognjem! Avstrija se je tudi. Zato bodo pa šli avstrijsko pot.

Kogar Bog hoče ugonobiti, ga zaslepi, pravijo. Ubogi narod!

Iz Jugoslavije se poroča, da je bil meseca decembra posvečen v škofa novi škof v Skoplju, Prevzvišeni Dr. I. Gnidovec, iz reda Lazaristov. Lazaristi so slavni misijonarji in jih pozna vsak Slovenec, ker so imeli misijone po skoro že vseh slovenskih župnijah. Te redovnike pa tudi vsakdo ljubi. Njih sveto, strogo redovno misijonsko življenje jih je naredilo v ljubljence slovenskega naroda. Zato se tega odlikovanja enega izmed njih sinov veseli gotovo vsak katoliški Slovenec. Novoposvečeni škof je bil svetni duhovnik. Toda radi svoje velike pobožnosti je stopil v red, ki je bil znan kot najstrožji na Slovenskem, da bi se posvetil temu svetemu življenju. In v resnici je bil znan kot zgled pobožnega redovnika. Tudi mi mu častitamo in želimo obilno uspeha in božjega blagoslova.

Iz slovenskih naselbin.

Steelton, Pa. — Kakor posnemamo po slovaškem listu "Jednota," glasilo I. katoliške slovaške Jednote, imeli so v Steeltonu, Pa. na Zahvalni dan veliko slavnost, katero so pa skrili naši javnosti v svoji veliki skromnosti. Imeli so blagoslov novega šolskega poslopja za svojo farno šolo. Bil je tam tudi naš dični predsednik K. S. K. J., Mr. Grdina, ki je bil slavnostni govornik.

S septembrom mesecem so imeli pa tam tudi drug zanimiv dogodek, ki je važen za kroniko slovenskih župnij. S tem mesecem so sprejeli ondotno slovensko šolo v oskrb naše dobre slovenske šolske sestre Frančižkanke.

To gotovo pomenja velik napredek za slovensko naselbino v Steeltonu in list "Ave Maria," ki ima v Steeltonu veliko dobrih in zvestih prijateljev, jim prav iskreno častita, kakor gospodu župniku Rev. L. Gladeku, tako celi naselbini.

So. Chicago, Ill. — Tam so pa junaki, da se jih mora zveseliti vsako slovensko srce, ki čita tako krasna poročila iz naselbine že čela tri leta. Naprej in naprej napredek in napredek. Pa ni to kaka prazna hvala. O, ne! Za to so So. Chicažani preskromni. To so samo suha dejstva, kar se nam poroča.

Kar so tam dosegli ta tri leta, je skoraj nevrjetno. Sicer so bili pa So. Chicažani že od nekdaj v prvih vrstah. Že od tedaj so vedno naprej, ko so ukradli Sv. Štefancom drugega župnika. Rajnki Rev. Kranjec je bil sprejet v škofijo, da bo župnik pri Sv. Štefanu. So. Chicažani so bili pa modrejši. Prišli so ga na ko-

lodvor čakati z godbo, društvi in zastavami in ga odpeljeli — v So. Chicago. Od tedaj so bili pa v So. Chicago vedno prvi. Imajo večjo in lepšo cerkev in se vedno krepko gibljejo, ker se ne boje ne dela ne žrtev za svojo naselbino.

Kdo bi si bil mislil, da bodo dvorano dobili tako hitro. Pa so jo. Jo že imajo. Počerkvijo so se sami možje, kakih 40 po številu, lotili. Prihajali so večer za večerom po delu vsak s svojo lopato in krampom, začeli kopati in mej tem časom zbirali denar, prodajali številke, kolektali, da morda ni ne-Slovenca v So. Chicago, katerega kak faran ne bi bil pridobil, da bi ne bil tudi kaj pomagat. Ne šteje samo to, kar človek sam da, šteje še več, kar faran od nefaranov nakolekta. To šteje dvakrat. Kjer farani tega ne razumejo, tam ni bilo in ga ne bo napredka.

Na Silvestrov večer so že odprli to dvorano z velikimi slavnostmi, kakoršnih zopet morejo prirediti samo So. Chicažani. Drugod nismo kaj takega videli. Banket z \$2.00 vstopnine, govori i. t. d. vse lepo urejeno. Boste videli, da ne bo preteklo leto, ko bodo imeli že tudi svojo šolo.

Čestitamo kakor gospodu župniku Rev. Benvenutu Winklerju, O. F. M., kakor celi naselbini.

V Clevelandu pri sv. Lovrencu so imeli zadnje dni novembra 40-urno pobožnost, katero je vodil naš komisar, Very Rev. Hugo Bren DD O.F.M. Kakor poročajo listi, je vsa slavnost jako lepo izpadla.

V New Yorku v cerkvi sv. Cirila in Metoda so imeli enako 40-urno pobožnost, teden pozneje za Clevelandsko, katero je enako vodil P. komisar. Tudi tukaj se je ljudstvo pobožnosti jako lepo udeleževalo.

V Willardu so imeli sveto birmo. Dobili so tudi dva nova zvona. "Napredni" hočejo začeti akcijo za narodni dom, kjer se bo "delalo" za narod, kakor pač ti tiči znajo za narod delati. Navadno delajo tako trdo, da se jim noge zapletajo, ko gredo pozno ponoči domov od tega "dela" in da potem cele dneve prepe, da se iznebe strašnega mačka — edini sad tega njih "narodnega dela". Zakaj se katoliški možje ne zganejo?

Very Rev. dekan Mat. Šavs je napisal v glasilo K. S. K. J. globoko zamišljen članek o naših katoliških shodih preteklega leta in o slovenskem narodnem kolegiju v Lemontu, Ill. Članek bomo ponatisnili. Že danes pa se Veleč, g. dekanu in dobrotniku Šavs prav iskreno zahvaljujemo za tako odločne, možate in tako času primerne besede. Še nekoliko tako odločnih člankov od tako odličnih gospodov, pa bo narod kmalu našel samega sebe in spoznal, kje je resnica in kje laž.

Veleč, g. dekan, hvala lepa.

Urednik.

NAŠ STRIČEK

Dragi otroci:

Happy New Year to all! Srečno Novo leto vsem skupaj! No, kako ste se pa kaj imeli med božičnimi počitnicami? Kaj pa "Santa" je bil kaj dober do Vas? Po slovensko mu pravimo "Miklavž".

Vendar amerikanski "Santa Claus" je navadno veliko radodarnější, kakor starokrajški "Miklavž." Je pač bolj bogat. Vas je kaj dobro obdaril? Well, najbrže se je ravnal po vaši pridnosti. Pridnejši ste gotovo dobili več, nemarnejši, the lazy ones, pa manj. Oh yes, it pays to be good, če je tudi včasih tako težko. The good child allways winns in the long run and the bad one allways loses. Is'nt it so, children? Yes, o božiču ste se gotovo vsi o tem prepričali. "Santa" vam je to gotovo precej občutno dokazal, kaj ne?

Toda novo leto imamo. Ako lani ni bilo vse tako, kakor bi bilo moralo biti, you have another year. God is good.

Pa še nekaj bi vas rad vprašal. Kaj pa na strička ste kaj mislili, ko ste pobirali darove pod dreveščkom? Oh, I am sure, da ste vsi pozabili nanj, kaj ne? Da, da, my darlings, popolnoma ste pozabili na me. Včasih ste se me vsaj spomnili pri sv. obhajilu. Letos pa še tega ni bilo, kaj ne?

Otroci, tudi glede tega imamo sedaj Novo leto. Kaj ne da boste letos bolj mislili tudi na me.

So, dear children, do you know, what I was thinking? How about our College in Lemont? Yes, yes, you fergot all about this dear baby of my heart. You did'nt do nearly anything for this great thing. Did you? Oh, very little.

So let's start now again. So listen; You received many nice presents for Christmas and you feel so happy. Let's make now somebody else happy too: our dear boys who are studying in our Colleges to become some day Missionaries and will go around and preach Missions. So boys and girls do not forget these my darlings either. Let's start a collection

for them. I have a special plan: Vidite, dobri Father Miklavčič, katerega posebno poznajo otroci v Clevelandu in v Leadville, so darovali lepo zlato uro, za katero prodajajo tikets. Ali bi ne hotel vsak boy in vsaka girl sprejeti vsaj po eno knjižico teh tiketov in jih prodati? Sure Mike! I know you are good boys and girls and I know you will show up. So, who will be the first one? Come on! Everybody should write to me at

once for a book and I will publish the names of all those who will help me now.

Hurrah boys and girls! Let's show up too!

Pozdravljeni dragi otroci od Vašega starega strička.

Joliet, Ill.

Dragi Striček. — Tudi jest se hočem na vaš korner pridružiti, ker videm, da se noče nobeden drugih iz Jolietja oglasiti.

Bom tudi jest poskušala rešiti uganke. Prva mislim, da je vihar ali sapa, druga "po štirih nogah."

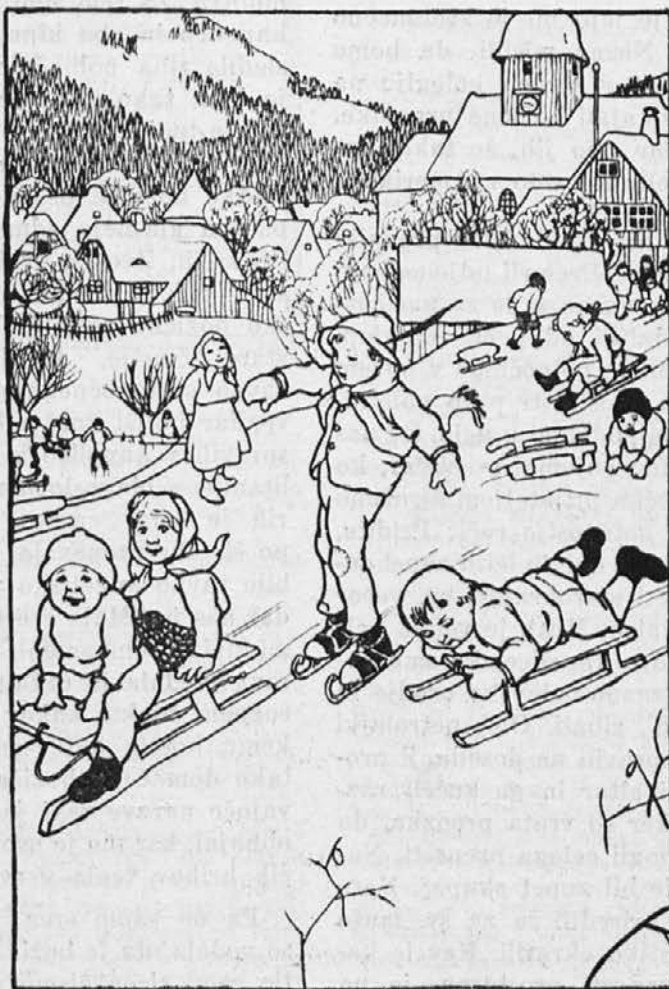
Solska vrata se bodo kmalu odprla, jest hodim v St. Joseph's School, in sem v 7th grade.

Z Bogom,

Helen Zelko.

Draga Helen: — Me jako veselili, da si se vsaj ti oglasila. Bog te živi. Le še kaj se oglesi. Te bomo vsikdar veselili.

Tvji Striček.

Zimsko "težko delo" naših malih.

Naš prvi božič na farmi.

H. B.

Lanski advent je bil za nas dvakrat advent, čas dvojnega pričakovanja. Kakor vsak še količkaj veren kristjan, smo seveda tudi mi koprneče čakali svete noči, tiste tihe in blažene noči, ki kljub svojemu običajnemu mrazu človeka do globin srca pregreje. Poleg tega splošnega pričakovanja nam je pa še neko drugo posebno pričakovanje razširjalo, a tudi stiskalo srca. Misel, dati našemu dragemu narodu zibelko, iz katere bi v doglednem času dobival zadosti apostolov Kristusovega miru, ki je balzam za človeška srca, ta misel je lanski advent popolnoma dozorela v nas. Morali smo z njo na dan. To so bili dnevi pričakovanja, kak bo odmev. A hvala tisočera Bogu, bil je lep, bil je svetonočno sladak. Nismo mislili, da bomo ob letu že v novem kolegiju na farmi obhajali božične praznike. In vendar smo jih, še tako, kakor nikoli, kar smo v Ameriki.

Hudo nas je tik pred prazniki mraz stisnil. Premrli udje so nam drgetali, če smo se le za par čevljev oddaljili od peči. A sklep, da hočemo s polnočnico v novem poslopju proslaviti prvo obletnico, nas je podžigal k delu. Že nas je nalahno objemal sv. večer, ko vprašujočim prijateljem še nismo mogli z gotovostjo reči: Pridite, če hočete po dolgih letih zopet enkrat imeti starokrajski sv. večer s polnočnico. Mrak je vedno bolj polnil novo kapelico, ko smo nosili ven razno delavsko orodje in jo začeli ribati. Ob petrolejki smo se spravili na dosedanji provizorični altar in ga začeli razdevati, ker so vrata preozka, da bi bili mogli celega prenesti. Nankrat je bil zopet skupaj. Nato smo ga priredili še za sv. mašo in prazniško okrasili. Ker je kapelica zadosti prostorna, je na desni našel prostor še sv. Frančišek, na levi pa bl. Terezija, kras-

na kipa, po pet čevljev visoka (zasluga Rev. Miklavčiča). Potem smo šli še po Jezusa, ki je v neki drugi sobi čakal, da ga prenesemo v primernejše in lepše stanovanje. Že pozno v noč smo se spravili še nad jaslice, ki so bile kmalu gotove, ker smo potrebno že pripravili. Okrog desete ure je bilo vse v redu. Radostno so nam utripala srca in enoglasno smo sklenili, da hočemo to prvo obletnico s polnočnico proslaviti, ki naj se daruje za dobrotnike, katerim se imamo poleg Boga za to zahvaliti.

Malo čez pol polnoči smo šli v kapelico, ki jo je "gašperček" segrel, kjer smo opravili običajni skupni sv. rožni venec in druge molitve. Za tem smo blagoslovili kapelico in oba kipa, na kar je sledila tiha polnočnica. Da tiha je bila, tako tiha, kakor sveta noč, a tudi tako blažena. Po ušesih nam niso donele naše rajsko sladke božične pesmice, zato so pa tim glasneje odmevale v naših srcih. Zvečer, sveti dan, smo si pa privoščili tudi to starokrajsko božično veselje. Imamo ene stare "čmrlje," ki sicer nimajo ravno svetonočnega glasu, a so vendar boljši kot nič. Te smo spravili v kapelico in imeli pete litanije z blagoslovom, pri katerih je cela "cerkev," šest mož po številu prepevala. Tudi to ni bilo ravno angeljsko petje. Vendar nas je "Mala cvetka" s svojimi živimi očmi smehljajočega obraza gledala in držala roko na rožnem šopku, kakor da bi vsakemu hotela dati en cvet. Ne, tako domačega božiča sredi snivajoče narave vsaj jaz še nisem obhajal, kar me je usoda z domačih hribov vrgla v svet.

Pa ne samo srca, tudi telesa so vedela, da je božič. Kakih potic sami sicer nismo pekli. Tudi tisti od zida, mi mu pravimo "pumpendorfer," nam je zamrz-

nil, znamenje, da je stoprocentni Amerikanec kakor kluksarji. Vendar bi lagali, če bi rekli, da v telesnem oziru nismo vedeli kedaj je bil božič. Že dan pred svetim večerom smo dobili iz Chicaže raznega prvovrstnega peciva. Kedo ga je poslal, radi tega nočemo povedati, ker bi bilo dotično kuharico sram, ko bi po celi Ameriki raztrobili, da je imela za ta največji praznik najbolj umazane roke. Potem so prišli pa dobri jolietčani: Mr. J. Šega, Mr. Šraj s sorodniki, obloženi, kakor modri iz Jutrovega. Mr. Šraj nam je mej drugimi darovi prinesel tudi lep dar kompanije Gross in McCowan, pri kateri je uslužben. Nje lastnik je sicer protestant, a mož blagega srca. Tudi več drugih jolietčanov se nas je za praznike spomnilo z denarnimi in drugimi darovi, tako Miss A. Hotujec, Mr. Pazdirtz in dr.

Tako je bil naš prvi božič na farmi, v duhovnem in telesnem oziru lep in vesel. Prihodnjič, če ga nam da Bog dočakati in nas bo še nadalje s svojim blagoslovom spremljal, bo še lepši. Vse bo že bolje urejeno. Redovna mladina bo že tu, tako da bomo lahko v cerkvi napravili žive jaslice. Osla si bomo morali seveda izposoditi. Škoda, da ne bomo smeli imeti javne polnočnice, da bi še drugim napravili malo pristnega svetonočnega veselja nekdanjih dni. Svojih prijateljev pa ne bomo pozabili osebno in zasebno povabiti, naj z nami po starokrajsko božičujejo.

Za cerkev smo mej tem prejeli od raznih chicaških kompanij več lepih potrebnih predmetov. Naj jih imenoma navedem: Tvrška Wiltzius je darovala 5 čevljev visok kip sv. Jožefa. Tvrška Daprato 4 čevlje visok kip Srca Jezusovega. Tvrška Will in Bauer zavoj sveč.

Izmej Slovencev in Slovakov se vedno več dobrih duš oglašča, ki se spomnijo naše nove cerkve. Čičaški tretji red nam je kupil sv. Frančiška 5 čevljev visokega. Stal je \$91.00. Miss Leopoldina Bregantič Chicago, Ill. kip blažene Terezije Deteta Jezusa iste velikosti, ki je posebno lep. Stal je \$75.00. Ista izdeluje čipke za altar Matere Božje Mr. Karol Bregantič, Chicago, Ill. je plačal "Praškega Jez." \$33.00. Tudi Mrs. Šraj iz Joliet je pridno na delu za kras naše cerkvice. Mrs. Mrs. Mary Kremesec, Chicago, Ill. je dala \$21.00 za velum, s katerim se daje blagoslov s presv. Reš. Telesom. Več drugih nas je že vprašalo, česar še potrebuje mo za cerkev. O marsikaj bo še potreba. Posebej bomo to šele spoznali, ko bomo začeli cerkvi- co podrobno opremljati. Najbolj nujno je zaenkrat potreben zelen mašni plašč, še bolj pa vijoli- čast, ker bo kmalu post tu. Teh dveh barev še nimamo. Potem pa en tepih k altarju Marije Po- magaj. Zdaj imamo dva mala, ki smo jih vzeli od dveh postelj. O- ba sta sicer premajhna, a vendar boljša kot nič. Dali smo jih Mari- ji, dasi bi bila pri posteljah tudi zelo potrebna; to čutimo zjutraj, ko so tla kakor led, seve ker je spodaj vse otlo in nezazidano, da ima burja prost prehod.

Denarnih prispevkov smo mej tem časom prejeli:

1. Kolekta Mrs. Mary Novak, Greaney, Minn. \$48.75.

Kedor zasleduje koliko smisla ima kaka naselbina za našo reč, se bo čudil vnetosti tamkajšne naselbine. Kajti to ni prva kolekta, ki smo jo dobili od tam. Nismo pričakovali, da bi bilo on- di še kaj prida dobiti, vsaj letos ne. Pa dobimo skoraj petdeset dolarjev. To je jako lepo znamenje za tamkajšne ro- jake. V Sibiriji so, a srca so jim vedno gorka in ta jim odpirajo roke. Naj jih Bog živi, posebno navdušeno kolektori- co. Mrs. Novak.

Prispevali so:

- a. \$10.00: Math Novak, Peter Skraba.
- b. \$5.00: Joe Kosuniz z druž.
- c. \$4.00: Joe Novak.
- d. \$3.00: Ignac Flek.

e. Po \$2.00: Joseph Grubar, Rev. Gleason, Martin Novak Jr., Peter A. Novak.

f. Po \$1.00: John Mlačnik, Ivana Krall, Mary Novak, John Kočevar, Ana Persič, Mrs. W. Gheen, Anton Novak.

g. \$0.75: Katarina Malerič.

h. Po \$0.50: John Grubar, Ana Šute.

2. Kolekta Mrs. Helen Zore in Mrs. Ana Ulakie. \$24.25.

Mrs. Helen Zore je moja osebno nepoznana sorodnica. Pravijo, da je "zlah- ta" raztrgana plahta. Če je to splošno res, je nasprotno tudi res, da ima vsa- ko pravilo svoje izjeme. Mrs. Zore je gotovo ena takih častnih izjem. Zvesto zasleduje vse naše delo za narod in ved- no rada pomaga kjer in kolikor more. Prav tako njena hčerka (če se ne motim) Miss Mary Zore. Pred kratkim je kolek- tala za svetogorske zvonove, zdaj pa za kolegij. Bog daj Mrs. Zore zdravje, tega

Stopil si v Apostolat Sv. Frančiška, v društvo večnih maš? Si plačal celo dosmrtno vstopnino? Pa morda nisi diplome dobil? — Vidiš, na farmi so imeli in še imajo jako težke čase. Staro poslopje prenavljajo, novo še ni gotovo. Vse imajo v neredu. Zato je bilo prav lahko mo- goče, da se je kaj zgubilo. — Lepo prosimo vse, ki bi ne bili dobili diplome, da se ta- koj prigrisajo na:

FRANCISCAN FATHERS
LEMONT, ILL.

menda pogreša, kolikor morem razvideti iz tega, ker pošilja za sv. maše za zdravje. Pri kolekti ji je pomagala njena prijateljica Slovakinja Mrs. Ana Ulakie, dobra žena, kakor so pač Slovakinje.

Kolekto so zbrali sledeči:

a. Po \$11.00: Mrs. Helen Zore, Miss Mary Zore.

b. \$1.00: Jakob Zore, Frank Zore, Ana Mlakar, Margaret Zimmermann, Mary Thomas, Helen Spegar, Mary Stefanich, Ana Palks, Gizela Graneya, Ana Ulakie, Ana Ondek, George Ondek, Ana Kishel, Blakley, Pa., Mary Mlaker Mary Svete, Mildred Pavlišak, Peckville, Pa.

c. \$0.75: Mary Tomažič.

d. Po \$0.50: Veronika Zore, Tereza Krahovesky, Blakley, Pa. Ana Hanis Scranton, Pa. Darovano je bilo istotako po \$0.50 za rajna John in Ano Gregor, Joseph Gaysik. Isti je daroval za rajna Berto Gaysik in Elizabeth Lukasik po \$0.50.

3. Kolekta Mr. Clemenca \$41.00 in Mrs. Frances Plautz \$11.00 Highland Park, Mich. sledi prihodnjič podrobno.

4. Iz raznih krajev smo prejeli:

a. \$75.00: neka neimenovana dobrot- nica za našo novo cerkev v Lemontu.

b. \$11.00: Primus Skumautz, St. Cloud, Minn.

c. Po \$10.00: Rev. John Oman, Clev. O.; John - Jennie Terselich, Chicago, Ill.; Louis - Matilda Duller, Chicago, Ill.; Anton - Mary Kremesec, Chicago, Ill.; Karol - Ana Bončina, Chicago, Ill. Nakolektala Mrs. Mary Kobal, Chi- cago, Ill.; Mary Hoge, Bridgeport, O.; Jos. Drčar, Kansas City, Kans.; Mary Sircelj, Sheboygan, Wis.; Družina Zalar, Pierce, W. Va.

c. \$9.50: Neimenovana, W. Va. za večno luč.

d. \$6.00: Uršula Luzar, Bridgeport, O. prej že \$4.00.

e. Po \$5.00: Josepha Kervin, Chica- go, Ill., Mammie Perusek, Lorain, O. Mary Habijan, Beacon, N. Y. za zvon Pri Mar. Pom. Lemont, Neimenovan, Eveleth, Minn., Frances Mestek, Euclid, O. dar Mar. Pom. Lemont.

f. \$4.00: Ana Pierce, Canon City, Colo- rado. Prej darovala \$1.50 ne \$1.00.

g. Po \$3.00: Mrs. M. Plantan, W. Linn. Ore. za zvon pri Mar. Pom. v Lemontu., Mrs. Pogorelec, Clev. O.

h. \$2.50: Pavel Jamnik, Oakdalle, Pa.

i. Po \$2.00: Pavel Lavrič, Joliet, Ill., Frank Sajovic, Cleveland, O., Agnes Ce- šark, New York, N. Y., Ana Suzman Canon City, Colo.

j. Po \$1.00: Barbara Svajger, Soudan, Minn., Neimenovan Rice, Minn., Fanny Muha, Chicago, Ill., Joseph Bolka, Ely, Minn., Antonija Požun, Johnstown, Pa., Frances Slapničar, Joliet, Ill., Ignac Golob, Hibbing, Minn., Frank Ambro- žič, Joliet, Ill., Barbara Hochevar, New Castle, Colo. za zvon pri M. P.

k. Po \$0.50: Martin Lineman, St. Jo- seph, Minn., Mrs. N. Blatnik, Lack- wood, O., Frank Horwath, Chicago, Ill.

l. \$0.30: Ana Zima, Rice, Minn.

m. Po \$0.20: Mary Oman, Rice, Minn., Neimenovana, St. Joseph, Minn., Mary Jahn, St. Joseph, Minn.

5. Kolekta Mrs. Peter Kraker, Alba- ny, Minn. \$22.25 je bila že zadnjič objav- ljena. Ker pa kolektorica na knjižico ni napisala svojega imena, ga nismo mog- li objaviti. Tu naj popravimo le napa- ke. Poročali smo, da je iz Albany, N. Y. a je Albany, Minn.; Darovalci kate- rih imen iz knjižice nismo mogli "razci- frati" so: Po \$1.00: Leopolda Erzen, Barbara Groch. Po \$1.50: John in Mary Weivoda. Po \$0.50: Anton Zizek. Po \$0.25: Martin Jesh. Po \$1.00: Ana Kra- ker, Mary Ott. Sta bila izpuščena.

Ob tej priliki še enkrat prosimo kole- ktorje in kolektorice na knjižico, naj ne zahtevajo od mene nemogočega. Če človek, ki se v naglici s svojimi osebnimi "šmirkelci" podpiše, sam komaj bere svoje ime, kako ga naj potem jaz. To od mene zahtevati je tako naivno, kakor odgovor one deklice, ki jo je katehet vprašal kako se piše in se je odrezala: Tako ste učeni pa še tega ne veste.

Rev. John Miklavčiču so dali:**CLEVELAND, O.:**

\$5.00: Tereza Pirkovič.

\$3.00: Frances Terpinč.

\$2.00: Frank Zakrajšek, Frank Kužnik, Mary Princ.

\$1.00: Karl Mramor, Mary Žust, Mrs. Anton Grdina, Jernej Knavs, Jos. Žele, Louis Rigler, Frank Rožnik, Lucie Škrbec, Jennie Milavec, Anton Anžlovar, Anton Lužar, Neimenovani, George Hribar, Alojz Šušter, Mary Trček, Charles Kralj.

\$0.50: Jerica Zakrajšek, Mary Prijatelj.

CHICAGO, ILL.:

\$15.00: Joseph Ray.

\$12.00: Mrs. John Petrovčič.

\$5.00: Buckel, S. Karpen, Matt Kremesec, Mary Nartnik, Jos. Perko, Frank Banich, Mri. Sluga, Ludvik Košnik, Blaž Terstenjak, Frank Tomažič, Anton Kremesec, John Falle, Mrs. Lavrich.

\$3.00: E. Wigonik, Mary Kolarič.

\$2.00: Mrs. A. Korenčan, John Fabjan, John Sever.

\$1.00: J. Banethy, N. N., V. B. Horris, N. N., Mrs. Jos. Burggraf, Ed. Lukasek, Ana Jorga, Andrej Stražisar, Jos. Fajfar, Anton Zefran, Anton Vesel, John Prapernik, Helena Prapernik, John Gottlieb,

Frank Garkiš, Anton Gregorich, ml., Martin Gregorich.

\$0.50.: Mike Maloney, N. N., Anton Rovitkar N. N., Cast, N. N.

IZ RAZNIH KRAJEV.

\$10.00: Za umr. Mr. Šlajnik, za umr. Mrs. Šlajnik.

\$5.00: August Jakopčič.

\$3.00 Frances Svete, Jennie Slug, Jernej Farngeš, Katarina Zeitz, John Zeitz, Frances Volk, Mary Goričan, Johana Kranc, Marija Škoflanc, Jožefa Filipič, Jakob Drasler.

\$0.70: Angela Bartolič.

0.50: Antonija Mažina, Ivana Kokalj.

\$0.25: N. N., N. N.

R A Z N O .**ZA SV. MAŠE K NAM:**

Mr. J. Majerle, E. Helena, Mont. po nam 1 (1); Blaž Močilnik, Rice, Minn. za r. Než. Močilnik in Marg. Knez, 2 (2); Stanko Tomažič, Forest City, Pa. za zdr. 1 (1); Frank Globokar, Biwabik, Minn. n. č. Mar. Pom. 1 (1); Frances Mestek, Euclid, O. za druž. 1 (1); Jennie Lenarčič, Clev. O. za duše v vic. 1 (1); Agnes Lozar, Ely Minn. za razne sorod. 5 (1); John Mihelčič, Eveleth, Minn. k sv. Krvi Kor. po nam. 3 (3.50); Mary Snellar, Dollar Bay, Mich. n. č. M. B. za zdr. 2. (2); Antonia Berus, Bridgeport, O. za duše v v. 2 (2); Andro Kolman, Joliet, Ill. v zahv. 1 (1). Isti: n. č. M. Pomoč. v zahv. 1 (1); Isti: n. č. M. Pom. in bl. Ter. Jez. 1 (1) Mrs. Mohar, Chicago, Ill. po nam 1 (2).

Katarina Hladnik, N. Chicago, Ill. n. č. M. B. za zdr. 1 (1); Ista: č. M. B. in sv. Jož. po nam. 1 (1); Mary Zbašnik, Ely, Minn. za r. Mary Terdan 1 (1); Ista: po nam. 1 (1); Marjeta Svete, Clev. O. za r. Mary Svete 1 (1); Ista: \$1.00 dar v čast M. B. Mary Sivic, Forest City, Pa. Po nam. 1 (1); J. Meglen, Pueblo, Colo. v dob. nam. 1 (1); Antonija Požun, Johnstown, Pa. v č. M. B. po nam. 1 (1); Ter. R. Sulzer, St. Mary's, Pa. za r. hčer Cec. Sulzer 1 (1); Ista: po nam. 1 (1); Mary Zidar, Forest City,

Pa. za zdr. dr. J. Zidar, 2 (2); Ita: za r. Ivano Skubic 1 (1); Barbara Omahne, Mulbery, Kans. v dob. nam. 1 (1).

ZA SV. MAŠE NA BREZJE:

Mary Mohar, Elcor, Minn. n. č. M. B. za zdr. 5 (5); Mrs. Ana Pierce, Cannon City, Colo. za zdr. otrok 1 (1); Mary Brodnik, Gilbert, Minn. za usl. prošnje 1 (1); Gertrud Lindič, New York, n. č. M. Pom. za zdr. Jerice L. 1 (1), Ciril Utlakovič, Greaney, Minn. za zdr. 2 (2).

DAROV ZA SVETOGORSKE ŽVONOVE:

1. Miss Mary Zore, Olyphant, Pa. nabrala \$10.00.

Darovali: Jakob Zore \$3.00, Helen Zore \$3.00. Po \$1.00: Mary Zore, Frank Zore, Mary Mlaker, Ana Mlaker.

2. Mr. Anton Kocman, Frontenac, Kans nabral \$5.00.

DAROV ZA SS. KARMELIČANKE.

\$1.00: Mrs. Pelan, Cleveland.

Mrs. Mary Kastelc, Soudan, Minn. je nabrala mej tamkajšnjimi Slovenci \$16.95 v ta blagi namen. Vsoto smo takoj poslali na pristojno mesto. Prepričani

smo, da se bo bogato obrestovala dotičnim, ki so jo zložili, zlasti Mrs. Kastelc, ki je sprožila misel, da se v ta namen kolekta ter to delo sama prevzela. Za vsak nabran dar se nam sestre ganljivo zahvalijo in veliko molijo za svoje ameriške dobrotnike.

KOLEKTO SO ZBRALI KAKOR SLEDI:

1. Po \$1.50: Neimenovana.
2. Po \$1.00: Tereza Stefanič, Barbara Nemanič, Neimenovana, Helen Zobec, Mary Skala, Mary Klun, Frances Gornik.
3. \$0.75: Ana Tkalec.
4. Po \$0.50: Frances Švajgar, Neimenovana, Matilda Oblak, Mary Zalar, Ter. Jamnik, Mary Vajda, Rose Grahek, Julija Stojnič, Anton Zobec, Antonija Frtu.
5. \$0.25: Ivan Peče, Jožefa Erčul, Mary Spolar, Katarina Bajuk, Math Nemanič, Anton Stefanič.
6. Pod \$0.25: Jerica Stepan, Ignac Korelec.

Od drugod:

Mrs. Tomažič \$1.00, Agnes Urajnar, Indianapolis, Ind. \$1.00. Neimenovana, Clev. O. \$10.00, da bi molile po njenem nam.

